

Katie Heyse

Lokaal besturen in Vlaanderen:

Lokale en provinciale besturen in cijfers gevat

Voor het vijfde jaar op rij verschijnt het jaarbeeld van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur. Het jaarbeeld biedt een waaier aan statistisch materiaal over de lokale en provinciale besturen. Aan de hand van dat statistisch materiaal probeert de publicatie inzicht te verschaffen in het bestuurlijk functioneren van de Vlaamse lokale besturen: de gemeenten, OCMW's, provincies en de besturen die ermee samenhangen.

Naast omgevingsfactoren, zoals het aantal inwoners, wordt ook het bestuurskrachtprofiel van de besturen in beeld gebracht aan de hand van informatie over het personeel en de financiën. De gegevens over het toezicht op de lokale besturen en provincies en de behandeling van klachten en bezwaren komen ook aan bod in het jaarbeeld. U kunt er ook terecht voor info over het stedenbeleid en het inburgeringsbeleid. Elk jaar plaatst het agentschap een thema in de kijker. Dit jaar gaat het jaarbeeld uitgebreider in op de financiën van de gemeenten, OCMW's en provincies. De budgetten en jaarrekeningen worden toegelicht, alsook de schuldevolutie. Het Gemeentefonds en Stedenfonds worden vanuit een aparte invalshoek belicht. In dit artikel worden enkele belangrijke aandachtspunten uit het jaarbeeld overgenomen.

Evolutie van de inwoners in Vlaanderen

	1992	1997	2002	2007	evolutie van 1992 tot 2007 (in %)
totaal Vlaanderen	5.794.857	5.898.824	5.972.781	6.117.440	5,57
semistedelijke of agglomeratiegemeenten					
Weinig verstedelijkte gemeenten met demografische achteruitgang (Cluster 6)	343.623	348.436	351.082	358.423	4,31
Sterk verstedelijkte gemeenten met lage inkomens (Cluster 7)	499.278	510.319	516.066	529.085	5,97
centrumgemeenten					
Middelgrote steden (Cluster 5)	609.745	617.514	622.660	635.751	4,27
Regionale steden (Cluster 14)	425.211	426.066	430.037	439.652	3,40
Grote steden en regionale steden- hoofdplaatsen (Cluster 15)	1.034.146	1.017.389	1.017.262	1.049.969	1,53

gemeenten met concentratie van economische activiteit					
Landelijke en agrarische gemeenten met industriële activiteit (Cluster 4)	239.383	246.219	250.424	255.807	6,86
Steden en agglomeratiegemeenten met industrieel karakter (Cluster 8)	185.023	188.622	189.790	191.691	3,60
Verstedelijkte plattelandsgemeenten met industriële activiteit en demografische groei (Cluster 13)	169.823	178.539	185.427	191.941	13,02
Landelijke gemeenten (of verstedelijkte plattelandsgemeenten)					
Erg landelijke gemeenten met sterke vergrijzing (Cluster 3)	299.759	303.985	304.929	307.685	2,64
Kleine agrarische gemeenten (Cluster 9)	196.809	200.763	203.410	207.843	5,61
Landelijke gemeenten of verstedelijkte plattelandsgemeenten met sterke demografische groei (Cluster 12)	481.970	507.850	524.893	542.554	12,57
toeristische gemeenten					
Kustgemeenten (Cluster 16)	125.029	130.436	134.735	140.573	12,43
woongemeenten					
Woongemeenten in de stadsrand (cluster 1)	318.975	335.616	344.725	354.010	10,98
Woongemeenten in landelijke zones (cluster 2)	319.976	330.968	334.415	339.710	6,17
Agglomeratiegemeenten met tertiaire activiteit (Cluster 10)	328.104	331.954	336.789	344.191	4,90
Residentiële randgemeenten met hoge inkomens (Cluster 11)	218.003	224.148	226.137	228.555	4,84

Op 1 januari 2007 zijn er 6.117.440 inwoners in Vlaanderen. Uit de tabel blijkt dat het aantal inwoners in Vlaanderen jaarlijks aangroeit. In het nummer van december 2007 (Vernieuwde methode voor clustering van gemeenten uitgewerkt door Dexia) is de clustermethode toegelicht. Een overzicht van welke gemeente tot welke cluster behoort is te vinden op www.vlaanderen.be/binnenland bij de rubriek statistieken.

De evolutie van de bevolking wordt geschetst van 1992 tot 2007. In alle clusters is er een stijging van het aantal inwoners over de laatste 15 jaar. De stijging is het

meest uitgesproken in de cluster "verstedelijkte plattelandsgemeenten met industriële activiteit en demografische groei", de cluster "landelijke gemeenten of verstedelijkte plattelandsgemeenten met een sterke demografische groei" en de cluster "kustgemeenten". De bevolking steeg in de gemeenten die tot die clusters behoren de afgelopen 15 jaar met 12 à 13%. De kleinste bevolkingsaangroei vinden we in de clusters "grote steden en regionale steden", "stedelijke en agglomeratiegemeenten met industriële activiteit" en "erg landelijke gemeenten met een sterke vergrijzing".

Daar bedraagt de aangroei van de bevolking over de afgelopen 15 jaar 1 tot 3%.

Als we kijken naar de clusters "middelgrote steden", "regionale steden" en "grote steden en regionale stedenhoofdplaatsen", zien we in de grafiek dat er tot 2002 slechts een lichte aangroei van de bevolking is of zelfs een daling. Vanaf 2002 is de toename van de bevolking groter. Dit kan erop wijzen dat vanaf 2002 de stadsvlucht wordt tegengehouden en omgebogen wordt tot een toename van het aantal inwoners in de steden.

Bestuursorganen

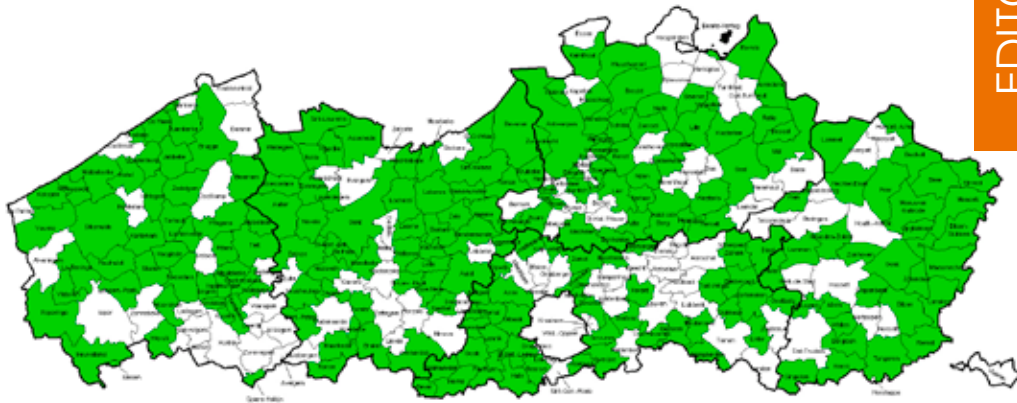
In het jaarbeeld vindt u uitgebreide info over de samenstelling van de bestuursorganen van gemeenten, OCMW's en provincies: wat is de verhouding mannen-vrouwen in de raden en colleges, wat is de leeftijd van de raadsleden.

Voorzitter gemeenteraad en OCMW-voorzitter

Het gemeentedecreet bepaalt dat de gemeenteraad kan voorgezeten worden door iemand anders dan de burgemeester. Deze maatregel heeft uitwerking gekregen met de installatie van de huidige gemeenteraden. Andere nieuwigheid die in het gemeentedecreet is voorzien is dat de voorzitter van het OCMW kan opgenomen worden in het college van burgemeester en schepenen. Nu is dit vrijblijvend, vanaf 2012 wordt deze maatregel verplicht voor alle gemeenten. Op deze wijze wil de wetgever een goede samenwerking tussen gemeente en OCMW stimuleren.

Beide kaarten geven aan in welke mate de Vlaamse gemeenten de twee maatregelen toepassen.

209 OCMW voorzitters die ook schepen zijn

103 voorzitters van de gemeenteraad die geen burgemeester zijn

Financiën

Gemeentebudgetten

Op www.vlaanderen.be/binnenland staat een tabel die per gemeente een overzicht geeft van de grote uitgaven- en ontvangstenrubrieken zoals opgenomen in de oorspronkelijke budgetten 2007. Er werd geen rekening gehouden met later op het jaar doorgevoerde budgetwijzigingen.

Als we alle Vlaamse gemeentebudgetten 2007 samen bekijken, vertonen deze voor de gewone dienst een algemeen begrotingsresultaat van bijna 857 miljoen euro. Naast hun positief algemeen begrotingsresultaat beschikken de gemeenten ook nog over circa 485 miljoen

euro aan middelen in een gewoon reservefonds. Het gemiddelde algemeen begrotingsresultaat bedraagt 2.782.383 euro. De Vlaamse gemeenten besteden samen op jaarbasis 6,78 miljard euro. Dit is 1108,2 euro per inwoner.

Bekijken we enkel de ontvangsten en uitgaven van het eigen dienstjaar, dan bemerkt men een gezamenlijk tekort op de gewone dienst van ruim 136 miljoen euro.

In vergelijking met de budgetten 2006 zien we enerzijds een verbetering van het algemeen begrotingsresultaat met ongeveer 197 miljoen euro. Dat staat echter in schril contrast met de verslechtering van het resultaat eigen dienstjaar. Dit valt in 2007 136 miljoen negatiever

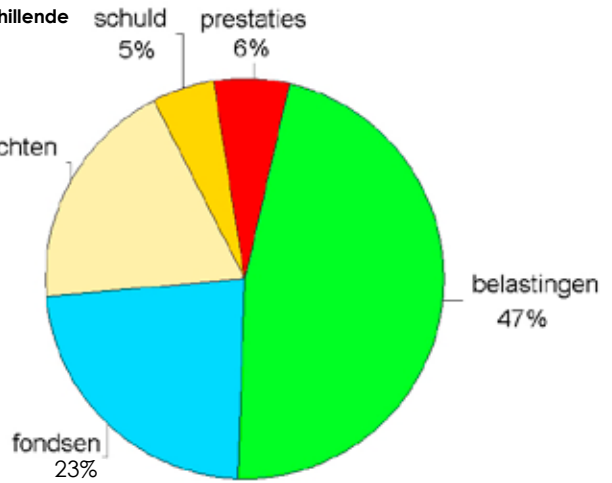
uit dan in 2006. De aanzienlijke verslechtering van het resultaat van het eigen dienstjaar voor 2007 komt voornamelijk door de zwakke stijging van de ontvangsten ten opzichte van het jaar 2006. Dit komt vooral door de invloed van de belastinghervormingen op de gemeentelijke fiscale ontvangsten en de lagere dividenden ten gevolge van de liberalisering van de energiemarkt. In 2006 werd de trend van de lagere energiedividenden nog enigszins opgevangen door de uitzonderlijke dividenden naar aanleiding van de Suez-operatie.

Een korte blik op de buitengewone dienst leert ons dat in 248 van de 308 Vlaamse gemeenten de uitgaven de ontvangsten overstijgen, wat neerkomt op een tekort eigen dienstjaar. Het ver-

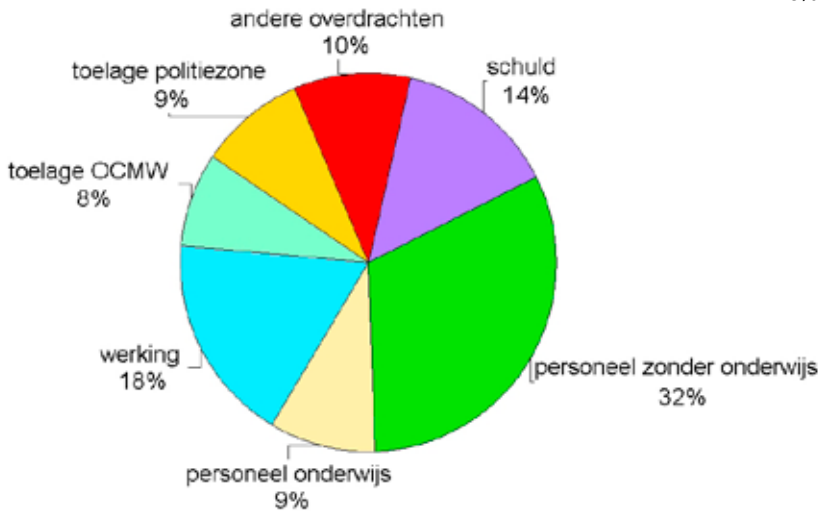

plichte begrotingsevenwicht zal in deze gemeenten bijgevolg bereikt moeten worden via overboekingen uit de gewone dienst, een positief saldo op vorige dienstjaren of door beroep te doen op het algemeen begrotingsresultaat van het vorig jaar. De buitengewone dienst in alle Vlaamse gemeenten samen is goed voor 2,52 miljard euro aan uitgaven. Dit is 411,7 euro per inwoner.

verdeling over de verschillende ontvangstenposten

verdeling over de verschillende uitgavenposten

Jaarrekeningen van de gemeenten

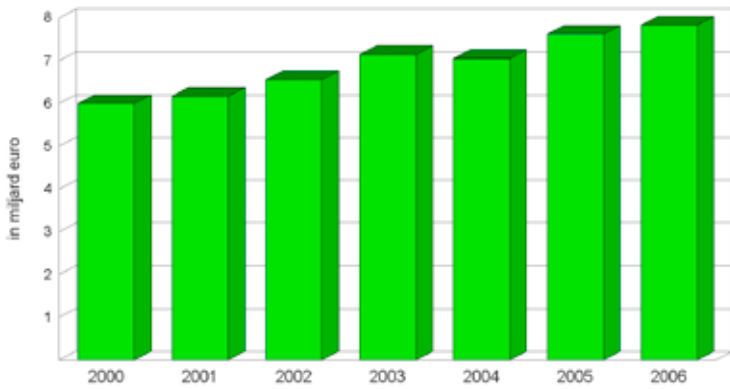
Aan de hand van de binnengekomen rekeninggegevens kunnen we de voornaamste trends van de afgelopen legislatuur 2000-2006 blootleggen. De cijfers voor 2005 en 2006 zijn wel nog onder voorbehoud. Dit komt omdat de verwerking en de controle van de digitale binnengekomen rekeningen bij het Agentschap voor Binnenlands Bestuur vertraging opgelopen hebben door het laatijdig opsturen van de digitale rekeninggegevens door de gemeenten en technische problemen met de databank.

De financiële toestand van de Vlaamse gemeenten wordt geschetst aan de hand van drie grafieken die de evolutie weergeven van de totale uitgaven, de totale ontvangsten en het saldo eigen dienstjaar voor het jaar 2000 tot en met 2006.

Na een dieptepunt in 2001 kan vastgesteld worden dat de financiële toestand zich in 2002 en 2003 heeft hersteld. Dit komt voornamelijk door het onder controle houden van de uitgaven en een grotere toename van de ontvangsten door de stijging van de aanslagvoeten voor de gemeentebelastingen en de toename van het Gemeentefonds.

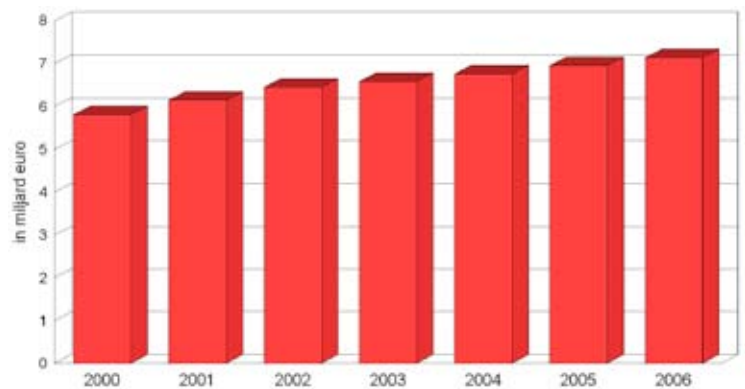
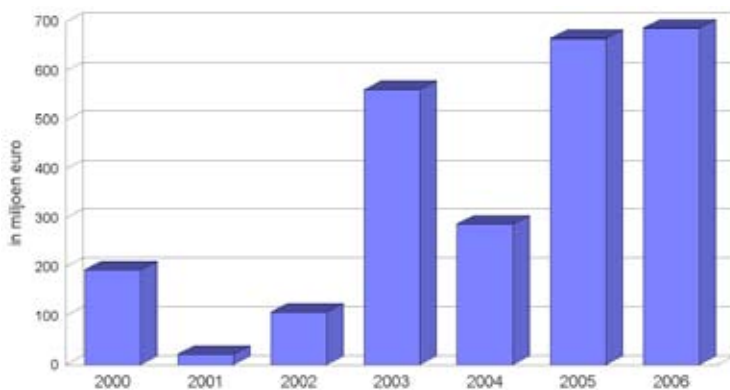
In 2004 gaat de financiële toestand van de gemeenten opnieuw achteruit door de negatieve groei van de gewone ontvangsten, voornamelijk door de forse daling van de schuldontvangsten door de liberalisering van de energiemarkt (met name van 887,8 miljoen euro voor 2003 naar 535,4 miljoen euro voor 2004).

In 2005 verbetert de financiële toestand opnieuw door een sterke groei van de ontvangsten door onder andere de eerste boeking van de Elia-bijdrage. In 2005 bedragen de totale schuldontvangsten 716,2 miljoen euro. Daarnaast was er een beheerste groei van de uitgaven door de daling van de financiële lasten en de beperktere groei van de dotaties aan de OCMW's en de politiezones. In 2006 gaat de financiële toestand van de Vlaamse gemeenten er nog op vooruit, dit voornamelijk door de uitzonderlijke dividenden van de Telenet- en Suez-operatie en de herstructureringen binnen de intercommunales: de schuldontvangsten bedragen dan voor de Vlaamse gemeenten samen reeds 944 miljoen euro.

evolutie ontvangsten in de jaarrekening 2000 tot 2006 van de gemeenten

evolutie uitgaven in de jaarrekening 2000 tot 2006 van de gemeenten

evolutie resultaat eigen dienstjaar in de jaarrekening 2000 tot 2006 van de gemeenten

Top 10 belastingen

In de opsomming vindt u voor elke provincie welke 10 soorten belastingen of retributies het vaakst voorkomen in de gemeenten van die provincie. Het cijfer opgenomen na de soort, geeft aan in hoeveel gemeenten van die provincie de belasting of retributie voorkomt.

Antwerpen (70 gemeenten)

aanvullende belasting motorrijtuigen	70
opcentiemen onroerende voorheffing	70
aanvullende belasting personenbelasting	70
afgifte administratieve documenten	70
administratieve prestaties	69
afgifte huisvuilzakken en stickers	59
ophalen van huisvuil	62
opgravingen	56
ophalen van nijverheidsvuil en grof vuil	54
begravingen, asverstrooiing, bijzetten in columbarium + grafconcessies	51

Limburg (44 gemeenten)

aanvullende belasting motorvoertuigen	44
opcentiemen onroerende voorheffing	44
aanvullende belasting personenbelasting	44
begravingen, asverstrooiing, bijzetten in columbarium + grafconcessies	43
afgifte administratieve documenten	42
huisvuilzakken	42
gebruik gemeentelijke containers	37
afgifte stukken m.b.t. gevaarlijke inrichtingen	32
sluikstorten	30
reclameborden	29

Oost-Vlaanderen (65 gemeenten)

aanvullende belasting motorrijtuigen	65
opcentiemen onroerende voorheffing	65
aanvullende belasting personenbelasting	65
afgifte administratieve documenten	65
begravingen, asverstrooiing, bijzetten in columbarium en grafconcessies	60
administratieve prestaties	59
sluikstorten	55
huisvuilzakken	54
afgifte stukken m.b.t. gevaarlijke inrichtingen	54
tweede verblijven	54

Vlaams-Brabant (65 gemeenten)

aanvullende belasting motorrijtuigen	65
opcentiemen onroerende voorheffing	65
aanvullende belasting personenbelasting	65
huisvuilzakken	62
afgifte administratieve documenten	61
begravingen, asverstrooiing, bijzetten in columbarium + grafconcessies	58
sluikstorten	58
gebruik gemeentelijke containers	54
afgifte stukken m.b.t. gevaarlijke inrichtingen	53
tweede verblijven	45

West-Vlaanderen (64 gemeenten)

aanvullende belasting motorrijtuigen	64
opcentiemen onroerende voorheffing	64
afgifte administratieve documenten	63
aanvullende belasting personenbelasting	62
huisvuilzakken	52
afgifte stukken m.b.t. gevaarlijke inrichtingen	51
tweede verblijven	48
begravingen, asverstrooiing, bijzetten in columbarium + grafconcessies	47
gebruik van het openbaar domein	46
sluikstorten	43
opgravingen	43

Middelen voor het OCMW

Het decreet inzake het Gemeentefonds bepaalt dat de OCMW's een basisfinanciering van 8% krijgen van het gemeentelijk aandeel van het Gemeentefonds, tenzij de gemeenteraad en de OCMW-raad over een andere verdeelsleutel beslissen en die aan het Agentschap voor Binnenlands Bestuur meedelen uiterlijk op 30 juni van het jaar dat aan de verdeling voorafgaat.

De uit het Gemeentefonds aan het OCMW toe te kennen middelen worden rechtstreeks gestort op de rekening van het OCMW en worden dus in de gemeentelijke budgetten niet ingeschreven, in tegenstelling tot de "klassieke" gemeentelijke bijdrage in het werkingstekort van het OCMW. De bedragen uit het Gemeentefonds en de gemeentelijke bijdrage vormen samen de kolom totale middelen die aan het OCMW worden toegekend.

24 gemeenten geven meer dan 10% van hun Gemeentefonds aan het OCMW. Drie daarvan geven 30% of meer aan het OCMW. Uitschieters zijn hier Holsbeek met 50% en Zoersel met 47,51%. 211 gemeenten of zo een 68,5% van de gemeenten geven 8% van het Gemeentefonds aan het OCMW.

Het gemiddeld aandeel van het OCMW in het Gemeentefonds bedraagt 5,52% voor Vlaanderen. We zien hier wel grote provinciale verschillen. In de provincie Antwerpen bedraagt dit gemiddelde slechts 2,6% terwijl het hoogste provinciaal gemiddelde in Oost-Vlaanderen voorkomt met 8,35%. Dit is o.a. het gevolg van het feit dat de stad Antwerpen het volledige aandeel van het Gemeentefonds ontvangt, terwijl in de stad Gent het OCMW 8% van de Gemeentefondsmiddelen ontvangt. Verder zijn er in Oost-Vlaanderen maar 3 gemeenten waar het OCMW 0% uit het Gemeentefonds ontvangt terwijl er in de provincie Antwerpen 8 gemeenten zijn. Verder krijgt Zelzate rechtstreeks 25% uit het Gemeentefonds en Eeklo 22,77%. 25 gemeenten houden het volledige

bedrag van het Gemeentefonds voor het gemeentebestuur. Vijf gemeenten voorzien geen toelage aan het OCMW in hun budget. Het gaat hier om Holsbeek, Hulshout, Zoersel, Horebeke en Herstappe.

Wanneer we kijken naar de totale middelen aan het OCMW per inwoner zien we aanzienlijke verschillen. Zo bedraagt dit in 2007 bij 19 gemeenten minder dan 50 euro (in 2006 waren er nog 25 gemeenten met minder dan 50 euro per inwoner voor het OCMW). Aan de andere kant zijn er ook 4 gemeenten waarbij dit oploopt tot meer dan 200 euro. De uitschieters hier zijn Gent met 258,29 euro per inwoner, Zelzate met 236,67 euro. Het absolute minimum is te vinden in het Limburgse Herstappe met 0 euro. Andere gemeenten met een lage OCMW-bijdrage per inwoner zijn de gemeenten Hulshout met 11,75 euro, Horebeke met 13,14 euro en Zwalm met 22,87 euro.

Het ongewogen gemiddelde over alle gemeenten belooft bijna 103 euro per inwoner. Het gewogen gemiddelde (met het inwonersaantal als wegingsfactor) bedraagt 125 euro (120 euro in 2006). Dit wijst er op dat de grote gemeenten, per inwoner gesproken, gemiddeld gezien meer middelen vrijmaken voor het OCMW. Bij het gewogen gemiddelde berekenen we eerst hoeveel middelen er per inwoner in een bepaalde gemeente naar het OCMW gaan en dit voor elke gemeente afzonderlijk en dan pas nemen we het gemiddelde van de 308 gemeenten. Bij het ongewogen gemiddelde delen we het totale aantal middelen voor het OCMW door het totale aantal inwoners in Vlaanderen.

	Gemeentefonds 2007	aandeel gemeente uit Gemeentefonds		aandeel OCMW uit Gemeentefonds		gemeentelijke bijdrage aan OCMW	totale middelen aan OCMW	totale middelen aan OCMW per inwoner
		In absolute cijfers	in %	In absolute cijfers	in %			
 totaal Vlaanderen	1.766.500.000,00	1.668.992.063,01	94,48	97.507.936,99	5,52	666.677.623,90	764.185.560,89	126,65
Antwerpen	677.425.995,00	659.821.241,85	97,40	17.604.753,15	2,60	204.779.165,00	222.383.918,15	130,77
Limburg	180.125.795,00	169.705.873,34	94,22	10.419.921,66	5,78	73.075.320,00	83.495.241,66	101,79
Oost-Vlaanderen	455.875.360,00	417.810.612,90	91,65	38.064.747,10	8,35	163.360.673,00	201.425.420,10	144,06
Vlaams-Brabant	172.512.618,00	158.916.405,60	92,12	13.596.212,40	7,88	111.826.425,90	125.422.638,30	119,17
West-Vlaanderen	280.560.232,00	262.737.929,32	93,65	17.822.302,68	6,35	113.636.040,00	131.458.342,68	114,72

De financiën van de provincies zijn reeds uitgebreid toegelicht in het aprilnummer van BinnenBand, in het artikel 'Financiën van de Vlaamse provincies: ontsluiting van de gegevens vervat in de jaarrekeningen van de 5 Vlaamse provincies' van Stefaan Desmet en Gerd Dottermans

Personeel

Personeelsaantallen per type werkgever in voltijdse equivalenten		
	aantal	%
gemeente	50.212,9	43,93
OCMW's	38.982,58	34,11
verenigingen van OCMW's	10.262,19	8,98
intergemeentelijke samenwerkingsverbanden	7.596,02	6,65
provincies	4.917,84	4,30
autonome gemeentebedrijven	1.978,45	1,73
autonome provinciebedrijven	347,32	0,30
Totale tewerkstelling bij de lokale besturen	114.297,30	100,00

De gegevens zijn afkomstig van de Rijksdienst voor de Sociale Zekerheid van de Provinciale en Plaatselijke Overheden (RSZPPO). De cijfers hebben betrekking op het vierde kwartaal van 2006. Alle categorieën van personeelsleden werden meegerekend, behalve de vrijwillige

brandweer (federale bevoegdheid), de beroepsbrandweer (federale bevoegdheid), het personeel van de politiezones (federale bevoegdheid), de jobstudenten en de monitoren.

In de publicatie zijn ook gegevens op-

genomen over het aantal vastbenoemden, contractuelen en gesc'o's, over de verhouding man-vrouw bij het personeel van de lokale besturen en over het aantal deeltijdsen en voltijdsen.

Inburgering

De cijfers in de volgende tabellen geven een beeld van het aantal nieuwkomers dat in de loop van 2007 in het Vlaamse Gewest is binnengekomen. De cijfers rond instroom zijn afkomstig van het Rijksregister en zijn geëxtraheerd op 18 januari 2008.

Categorieën van instroom

onthaalbureau	meerderjarige nieuwkomers				totaal	minderjarige nieuwkomers	algemeen totaal
	volgmigrant	ontvankelijk verklaarde asielzoeker	erkende vluchteling	andere nieuwkomer			
provincie Antwerpen	3.477	170	20	824	4.491	2.543	7.034
provincie Limburg	3.724	124	8	487	4.343	2.222	6.565
provincie Oost-Vlaanderen	1.488	149	19	655	2.311	1.149	3.460
provincie Vlaams-Brabant	2.277	174	18	1.591	4.060	2.572	6.632
provincie West-Vlaanderen	1.640	138	21	1.025	2.824	1.153	3.977
stad Antwerpen	4.629	422	37	1.697	6.785	3.063	9.848
stad Gent	1.342	72	8	911	2.333	796	3.129
totaal aantal	18.577	1.249	131	7.190	27.147	13.498	40.645
in %	45,7%	3,1%	0,3%	17,7%	66,8%	33,2%	100%

Leeswijzer bij de tabel:

- Nieuwkomer betekent hier niet een persoon die pas is aangekomen in het Vlaamse Gewest, maar wel dat de persoon gedurende nog geen 12 maanden behoort tot de doelgroep van het inburgeringsbeleid. Nieuwkomer staat dan tegenover oudkomer die wel langer dan 12 maanden doelgroep is van het inburgeringsbeleid.
- Sinds 1 juni 2007 worden tijdelijk geen ontvankelijk verklaarde asielzoekers meer geselecteerd.
- volgmigrant: persoon die zich op basis van gezinsvorming en -hereniging in Vlaanderen gevestigd heeft
- ontvankelijk verklaarde asielzoeker: persoon van wie de asielaanvraag ontvankelijk werd verklaard
- erkende vluchteling: persoon van wie de asielaanvraag definitief is goedgekeurd
- andere nieuwkomer: dit is een restcategorie met voornamelijk geregulariseerden, arbeidsmigranten en EU-studenten
- minderjarige nieuwkomer: persoon die bij inschrijving minderjarig is

Aantal contracten per onthaalbureau in 2007

onthaalbureau intake	contracten afgesloten in 2006		contracten afgesloten in 2007	
	aantal	in %	aantal	in %
provincie Antwerpen	695	10,6	1.332	11,1
provincie Limburg	779	11,9	1.498	12,5
provincie Oost-Vlaanderen	554	8,4	1.084	9,1
provincie Vlaams-Brabant	368	5,6	833	7,0
provincie West-Vlaanderen	882	13,4	1.342	11,2
stad Antwerpen	2.173	33,1	3.613	30,2
stad Gent	524	8,0	968	8,1
Brussel	592	9,0	1.279	10,7
totaal	6.567	100	11.949	100

Van de 11.949 personen die in 2007 een inburgeringscontract hebben afgesloten, hebben zich 10.430 aangemeld bij een onthaalbureau in 2007. 1.519 personen hadden zich aangemeld in 2006 en hebben een contract gesloten in 2007.

Op zoek naar meer informatie?

Het jaarbeeld 2007 wordt bezorgd aan alle gemeenten, OCMW's en provincies. U kunt de publicatie ook afdalen van onze website www.vlaanderen.be/binnenland bij de rubriek *statistieken*. Op de site zijn alle tabellen met gegevens per gemeentebestuur of per OCMW-bestuur opgenomen als exceltabel. Dit geeft de besturen de mogelijkheid om zelf verder aan de slag te gaan met het statistische materiaal.

Guido Decoster

Bestuurlijke verhouding tussen gemeenten en OCMW's

De georganiseerde interactiemogelijkheden toegelicht

Het debat over de bestuurlijke verhouding tussen gemeente en OCMW loopt al van oudsher. Het werd de jongste jaren nieuw leven ingeblazen door het tot stand komen van een nieuwe organieke regelgeving voor de lokale besturen. In deze bijdrage geven wij toelichting bij de motieven van de decreetgever om te zoeken naar meer structurele mogelijkheden tot samenwerking tussen de gemeenten en hun OCMW. Daarnaast bekijken wij in welke mate de gemeenten gebruik maken van de toegelaten politieke cumulatiemogelijkheden. De mandatendatabank die het Agentschap voor Binnenlands Bestuur recent ontwikkelde, levert hiervoor alvast nieuwe informatie aan.

Nieuwe mogelijkheden in het gemeentedecreet

Het gemeentedecreet bevat nieuwe instrumenten voor een hechtere samenwerking tussen de gemeente en haar OCMW, meer bepaald in de vorm van:

- het opnemen van de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn in het college van burgemeester en schepenen (art. 44), verplicht vanaf 2013
- de mogelijkheid voor de gemeente en haar OCMW om beheersovereenkomsten te sluiten over het gemeenschappelijk gebruik van elkaars diensten (art. 271, eerste lid)
- de mogelijkheid dat via deze beheersovereenkomsten de gemeente en haar OCMW voor bepaalde diensten een beroep kunnen doen op elkaars personeelsleden (art. 271, tweede lid)

Daarnaast moeten de gemeenten het advies van het OCMW inwinnen vooraleer zij kunnen beslissen over het administratief en geldelijk statuut van het personeel, voor zover deze beslissing een invloed kan hebben op het budget of de werking van het OCMW. Ook voor het oprichten van nieuwe diensten of instellingen met een sociale doelstelling en

de uitbreiding van dergelijke bestaande diensten of instellingen is dit advies vereist (art. 270).

De OCMW-voorzitter in het college van burgemeester en schepenen

Hoewel de minister bij de parlementaire bespreking van het gemeentedecreet, en ook bij verschillende latere gelegenheden uitdrukkelijk heeft gesteld dat de Vlaamse Regering geenszins de bedoeling heeft om het OCMW als afzonderlijke rechtspersoon af te schaffen om het te integreren in de gemeente, blijven sommigen toch nog andere bedoelingen zoeken achter de maatregel om de OCMW-voorzitter in het college op te nemen.

In de memorie van toelichting bij het gemeentedecreet heeft de minister het opnemen van de voorzitter in het college geduid als een maatregel om de onderlinge samenwerking te stimuleren. De aanwezigheid van de voorzitter zorgt minstens voor een betere stroomlijning van de onderlinge organisatie. Het doel is te komen tot een eenvormig sociaal

beleid, dat efficiënter kan worden georganiseerd en ook meer duidelijkheid schept voor het publiek. Het schepencollege is het zenuwcentrum van de lokale politiek. Als de OCMW-voorzitter daarin zetelt, zal het politieke gewicht van de functie van OCMW-voorzitter toenemen, aldus de minister.

Intussen is alvast duidelijk dat de gemeenten zelf reeds in belangrijke mate gekozen hebben om de OCMW-voorzitter nu al toe te voegen aan het college van burgemeester en schepenen. In liefst 209 of 67,9% van de gemeenten is dat het geval en op basis van de (voorlopige) reacties mogen we toch stellen dat deze maatregel over het algemeen ook positief wordt ervaren, zowel bij de OCMW-voorzitters als bij de andere leden van het college.

Uit de hiernavolgende tabel blijkt dat er daarbij ook geen relevant verschil te noteren is op basis van het inwoneraantal van het OCMW.

	aantal gemeenten	voorzitter = schepen	%
tot 15.000 inw	175	120	68,75 %
15.001-50.000 inw	121	81	66,94 %
50.001-150.000 inw	10	6	60,00 %
+ 150.000 inw	2	2	100,00 %
totaal	308	209	67,86 %

Gemeenschappelijke diensten en personeel

Ook de versterkte mogelijkheden om gemeenschappelijke diensten te organiseren en om gebruik te maken van elkaars personeel blijft stof leveren voor discussie. Dat is merkwaardig, want het decreet doet niets anders dan hefboomen aanreiken om de "vrijwillige samenwerking" tussen beide lokale besturen te verbeteren. Dat kan leiden tot efficiëntiewinst en kostenbesparing, zodat meer middelen kunnen vrijkomen voor het inhoudelijke beleid.

Het gaat meer in het bijzonder om de organisatie van ondersteunende diensten: personeelsmanagement, financiën, logistieke diensten, gemeenschappelijk gebruik van infrastructuur. Vooral in kleinere gemeenten kan het inzetten van gemeenschappelijk personeel leiden tot een grotere beschikbaarheid op het ogenblik dat het nodig is voor een bepaalde dienstverlening aan de burger. Het is een verantwoorde beleidskeuze om de gemeente en het OCMW zelf samen te laten beslissen in welke mate zij van deze nieuwe mogelijkheden gebruik willen maken.

Het gemeentedecreet is nog maar anderhalf jaar in werking en het is dan ook te vroeg om de toepassing van de nieuwe instrumenten tot vrijwillige samenwerking, vooral kwalitatief, te beoordelen. Maar in het belang van een optimale werking van het lokaal bestuur in zijn dienstverlening aan de burger, hopen wij dat ook deze samenwerking gestaag kan groeien.

Cumulatie tussen gemeenteraadslid en OCMW-raadslid

In het debat over de bestuursverhouding tussen gemeente en OCMW is tot nog toe merkwaardig weinig aandacht gegaan naar een maatregel die reeds decennia lang toch enige invloed kan hebben op de onderlinge beleidsafstemming. Bij toepassing van artikel 10 van de organieke OCMW-wet mogen gemeenteraadsliden immers dit mandaat cumuleren met het lidmaatschap van de raad voor maatschappelijk welzijn. Deze cumulatie is wel beperkt tot maximaal één derde van het aantal OCMW-raadsleden. Ook mogen de burgemeester en de schepenen geen deel uitmaken van de OCMW-raad.

Deze regeling is behouden in het voorontwerp van OCMW-decreet dat de Vlaamse Regering op 15 februari 2008 principieel heeft goedgekeurd.

Dankzij de mandatendatabank die het Agentschap voor Binnenlands Bestuur heeft samengesteld na de jongste lokale verkiezingen en de in de decreten

opgenomen verplichting om de samenstelling van de raden aan de Vlaamse Regering mee te delen, beschikt de Vlaamse overheid vandaag over de mogelijkheid om op dit vlak meer informatie te ontsluiten (www.binnenland.vlaanderen.be).

Het gaat enkel om kwantitatieve informatie. De mate waarin OCMW-raadsleden die daarnaast ook nog gemeenteraadsliden zijn, de gemeenschappelijke informatie waarover ze beschikken ook daadwerkelijk aanwenden in hun bijdrage tot het beleid in de gemeente en het OCMW, vraagt verder onderzoek.

De tabel geeft aan in hoeveel van de 308 Vlaamse gemeenten er cumulaties zijn van gemeenteraadsliden die ook deel uitmaken van de OCMW-raad. Het aantal cumulaties (0, 1, 2 of 3) geeft aan hoeveel gemeenten er zijn waar er geen gemeenteraadsliden lid zijn van de OCMW-raad (0) of waar er 1 gemeenteraadslid deel uitmaakt van de OCMW-raad (1) en zo verder. Het aantal raadsleden geeft aan hoeveel raadsleden de OCMW-raad telt (9, 11, 13 of 15).

aantal raadsleden in de OCMW-raad	aantal cumulaties				totaal
	0	1	2	3	
9	113	45	15	2	175
11	59	41	17	4	121
13	3	6	1	0	10
15	0	2	0	0	2
	175	94	33	6	308

Een eerste conclusie is alvast dat er eigenlijk maar weinig raadsleden zijn die beide functies cumuleren. Het gaat slechts om 178 personen 5,8% van het totale aantal OCMW-raadsleden en 2,4% van het totale aantal gemeenteraadsleden.

In 133 gemeenten 43,2% van de gemeenten is er minstens 1 gemeenteraadslid dat ook lid is van de raad voor maatschappelijk welzijn. In 175 gemeenten (56,8%) is dat niet het geval.

In slechts 6 gemeenten (1,9%) is het maximum toegelaten aantal van één derde gemeenteraadsleden ook effectief bereikt in de OCMW-raad.

Tot slot nog een vaststelling: hoe kleiner het aantal inwoners in de gemeente (en bijgevolg hoe minder OCMW-raadsleden), hoe procentueel kleiner het aantal cumulaties.

Evaluatie vormingscentrum

Hilde Van Mechelen

Vier jaar geleden, in mei 2004, werd een besluit van de Vlaamse Regering afgekondigd waarbij de voorwaarden en de regels werden vastgesteld voor de subsidiëring van vormingsinitiatieven gericht op personeel van de lokale besturen. De bedoeling van deze subsidiëring is om het volgen van vorming financieel draaglijker te maken voor de lokale besturen.

Het Agentschap voor Binnenlands Bestuur stelt hiervoor jaarlijks een bedrag van 756.000 euro beschikbaar, waarvan 49% wordt besteed aan vorming voor ambtenaren en 51% aan vorming voor topambtenaren en mandatarissen.

De eerste groep wordt gesubsidieerd via toekenning van subsidies aan de vijf provinciale bestuursscholen. De tweede groep wordt gesubsidieerd op aanvraag van de vormingsinstellingen en daarbij wordt een onderscheid gemaakt tussen basisvorming en actualiteitsvorming. Alle aanvragen worden eerst voorgelegd aan een adviescollege en ondertekend door de minister, bevoegd voor binnenlandse aangelegenheden, of door de administrateur-generaal van het agentschap. Als de aanvraag goedgekeurd

wordt, wordt er een bedrag vastgelegd op de begroting en de uiteindelijke uitbetaling gebeurt na afloop van de vorming, na het indienen van een verantwoordingsdossier.

Gezien er binnen het Agentschap voor Binnenlands Bestuur al een aanzet gegeven is tot een intern controlesysteem, werd er in de beheersovereenkomst 2008-2010 opgenomen dat ook het Vormingscentrum een evaluatie zou ondergaan.

De bedoeling hiervan is om na te gaan of de subsidies hun doel wel bereiken en of het proces wel voldoende efficiënt verloopt. De afronding van deze evaluatie is voorzien voor eind 2008.

Het agentschap vindt het belangrijk om hierin ook de mening van de externe partners te kennen. De evaluatie zal dan ook (onder andere) gebeuren aan de hand van bevestigingen van de vormingsinstellingen en van de lokale besturen.

Als u in de loop van de volgende maanden een vragenlijst ontvangt, rekenen wij op uw medewerking.

Eva Wuyts

De mandatendatabank

De databank met de gegevens van lokale mandatarissen is iets meer dan een jaar operationeel. Bij de start van de nieuwe legislatuur van de lokale besturen en de provincies, werden de artikelen 7 en 273 van het gemeentedecreet en artikel 7 van het provinciedecreet voor de eerste maal toegepast. De lokale besturen moeten bij de eedaflegging van raadsleden binnen de 20 dagen de Vlaamse Regering hiervan op de hoogte brengen. Dat geldt zowel bij de installatie van de raad als voor elke wijziging die zich voordoet.

De Vlaamse Regering wil met dit instrument informatie over mandatarissen beter ontsluiten, zowel voor de burgers als voor de interne werking. De opzet van de databank en de ontwikkeling van de bijhorende software neemt uiteraard tijd in beslag. Daarom vroeg het agentschap in eerste instantie alle informatie schriftelijk op voor manuele ingave. Vanaf oktober 2007 kregen de lokale besturen via een elektronische identiteitskaart of het federaal burgertoken rechtstreeks toegang tot de databank. Na de registratie van één of meerdere gebruikers per lokaal bestuur, wordt van hen verwacht de gegevens in de databank te controleren, te wijzigen en indien nodig aan te vullen. Na een aantal herinneringen hebben bijna alle gemeenten, provincies en Antwerpse districten deze registratieprocedure doorlopen. De overige gemeenten hopen we zo snel mogelijk over de streep te kunnen trekken.

270 gemeenten hebben reeds hun gegevens geverifieerd of nieuwe gegevens ingebracht naar aanleiding van een wijziging in de raad. Dat kan dus nu op een eenvoudige manier elektronisch gebeuren. De gemeenten moeten geen meldingsbrieven meer schrijven aan de Vlaamse Regering, de wijziging in de mandatendatabank volstaat. Vele blijven dat toch nog doen. Oude gewoonten leert men moeilijk af.

Ongeveer 200 OCMW's hebben zich ook reeds geregistreerd. Door een technisch probleem in de software, konden nog niet alle OCMW's zich registreren. Ook probeerden sommige OCMW-medewerkers zich te registreren via het federaal ambtenarentoken. Omdat het alternatief van een elektronische identiteitskaart het federaal burgertoken is, leidde dat tot verwarring. Wij moedigen de resterende OCMW's aan zich zo snel mogelijk aan te melden bij de mandatendatabank.

De mandatendatabank heeft een aantal bijkomende tools opgeleverd. Met de gegevens uit deze databank hebben we reeds een aantal parlementaire vragen accurater dan voorheen kunnen beantwoorden. Vele tabellen die u in ons jaarbeeld van 2007 zal vinden, zijn

een resultaat van deze dataverzameling. Het artikel "Bestuurlijke verhouding tussen gemeenten en OCMW's" elders in dit tijdschrift haalt zijn gegevens ook uit de mandatendatabank.

Met de registratie van de laatste lokale besturen en de permanente update van de wijzigingen hopen wij deze positieve evolutie verder te zetten.

<http://mandatenbeheer.vlaanderen.be>
<http://mandatenbeheer-publicatie.vlaanderen.be>

Edwin Lefebre

Wijziging decreet op begraafplaatsen en lijkbezorging

Het decreet van 16 januari 2004 op de begraafplaatsen en de lijkbezorging werd gewijzigd bij het decreet van 18 april 2008.

Dit wijzigingsdecreet vindt zijn oorsprong in een voorstel van decreet van mevrouw Laurence Libert, de heren Tom Dehaene en Dirk De Cock, mevrouw Else De Wachter en de heren Kris Van Dijk en Johan Sauwens.

De wijzigingen beogen drie zaken:

- het vrij vervoer van het stoffelijk overschot
- het regelen van de toestemming tot begraving in het decreet van 16 januari 2004
- de mogelijkheid om een symbolisch gedeelte van de as mee te nemen uit te breiden tot familieleden in de tweede graad

Vrij vervoer van stoffelijk overschot

(nieuw artikel 13, tweede lid, van het decreet van 16 januari 2004)

Vóór de wijziging van het decreet van 16 januari 2004 was het niet mogelijk om een stoffelijk overschot buiten de gemeentegrenzen van de plaats van overlijden te vervoeren, voor de ambtenaar van de burgerlijke stand van de plaats van overlijden een akte van overlijden had opgemaakt en een verlof tot begraving of een toestemming tot crematie had gegeven.

Het opmaken van de overlijdensakte en het geven van een verlof tot begraving

of toestemming tot crematie kan soms een paar dagen in beslag nemen, waardoor het vervoer van het stoffelijk overschot wordt tegengehouden.

Die situatie is pijnlijk voor de nabestaanden, wanneer een persoon overlijdt in een andere gemeente dan de gemeente waarin hij of zij woonde. Het is daarom wenselijk om in geval van een natuurlijke dood het stoffelijk overschot voorlopig te kunnen opbaren op een andere plaats. Daarom moet het mogelijk gemaakt worden om een stoffelijk overschot te vervoeren na de vaststelling van een natuurlijk overlijden door een geneesheer.

Voortaan kan het vervoer van het stoffelijk overschot binnen het Vlaamse Gewest plaatsvinden vanaf het moment dat de behandelende geneesheer of de geneesheer die het overlijden heeft vastgesteld een attest heeft opgesteld waarin hij verklaart dat het om een natuurlijke doodsoorzaak gaat (dat het overlijden dus niet te wijten is aan een gewelddadige of verdachte of niet vast te stellen oorzaak) en dat er geen gevaar voor de volksgezondheid is (nieuw artikel 13, tweede lid, van het decreet van 16 januari 2004).

Als het stoffelijk overschot wordt gecremeerd, moet een toestemming tot crematie verleend worden door de ambtenaar van de burgerlijke stand van de gemeente van overlijden als dat overlijden in het Vlaamse Gewest heeft plaatsgehad (artikel 19, §1, eerste lid, van het decreet van 16 januari 2004)¹.

Bij de aanvraag tot toestemming tot crematie moet, naast een attest waarin de behandelende geneesheer of de geneesheer die het overlijden heeft vastgesteld vermeldt of het overlijden te wijten is aan een natuurlijke dood, ook het verslag worden bijgevoegd van een beëdigd geneesheer die door de ambtenaar van de burgerlijke stand is aangesteld om de doodsoorzaken na te gaan. In dat verslag wordt vermeld of het overlijden te wijten is aan een natuurlijke of gewelddadige of verdachte of niet vast te stellen oorzaak² (op volgende pagina).

Vermits voortaan een stoffelijk overschot buiten de gemeentegrenzen van de plaats van overlijden vervoerd kan worden vanaf het moment dat de geneesheer vaststelt dat het overlijden te wijten is aan een natuurlijke oorzaak en hij attesteert dat er bij het vervoer ervan geen gevaar bestaat voor de volksgezondheid, kan zich de mogelijkheid voordoen dat het stoffelijk overschot zich niet meer in de gemeente van overlijden bevindt wanneer de beëdigd geneesheer die door de ambtenaar van de burgerlijke stand werd aangesteld moet tussenkomen om zijn verslag op te stellen. Daarom werd ook artikel 21, §1, tweede lid, van het decreet van 16 januari 2004 gewijzigd zodat de ambtenaar van de burgerlijke stand de mogelijkheid heeft om een beëdigd geneesheer van de eigen gemeente of van een andere gemeente van het Vlaamse Gewest aan te stellen om de doodsoorzaken na te gaan.

¹ De toestemming tot crematie wordt verleend door de procureur des Konings van het arrondissement van de plaats waar zich ofwel het crematorium ofwel de hoofdverblijfplaats van de overledene bevindt, als het overlijden heeft plaatsgehad in het buitenland (artikel 19, §1, eerste lid, van het decreet van 16 januari 2004). Voor de crematie van een persoon die overleden is in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest of het Waalse Gewest wordt met de toestemming tot crematie gelijkgesteld de machtiging die daartoe wordt verleend door de overheid die in dat gewest bevoegd is voor het verlenen van een toestemming tot crematie (artikel 19, §1, tweede lid, van het decreet van 16 januari 2004).

Regelen van toestemming tot begraving in het decreet van 16 januari 2004

(nieuw artikel 15bis van het decreet van 16 januari 2004)

De toestemming tot crematie wordt geregeld in de artikelen 19 tot en met 21 van het decreet van 16 januari 2004.

Aangezien de gewesten sinds 1 januari 2002 bevoegd zijn voor de lijkbezorging en de begraafplaatsen, is het logisch dat het verlenen van de toestemming tot begraving van een stoffelijk overschot wordt geregeld in het decreet van 16 januari 2004.

Daarom bepaalt het nieuwe artikel 15bis van het decreet van 16 januari 2004 dat als het overlijden plaats heeft in het Vlaamse Gewest, voor de begraving van een stoffelijk overschot, een kosteloze toestemming wordt verleend door de ambtenaar van de burgerlijke stand van de gemeente waar het overlijden werd vastgesteld, of door de procureur des Konings van het arrondissement van de plaats waar zich ofwel de begraafplaats ofwel de hoofdverblijfplaats van de overledene bevindt, als het overlijden heeft plaatsgehad in het buitenland.

Voor de begraving van een stoffelijk overschot van een persoon die overleden is in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest of het Waalse Gewest wordt met de toestemming tot begraving gelijkgesteld de machtiging die daartoe wordt verleend door de overheid die in dat gewest bevoegd is voor het verlenen van een toestemming tot begraving.

Mogelijkheid om symbolisch gedeelte van de as mee te nemen uitgebreid tot familieleden in de tweede graad

(gewijzigd artikel 24, §2, van het decreet van 16 januari 2004).

Artikel 24, §2, van het decreet van 16 januari 2004 bepaalt dat op verzoek van de echtgenoot en van de bloed- of aanverwanten in de eerste graad, een gedeelte van de as van de overledene aan hen kan worden meegegeven.

Meer en meer wensen de kleinkinderen, grootouders, broers en/of zussen van de gecremeerde overledene om een symbolisch gedeelte van de as te kunnen meenemen. Volgens de bepalingen van artikel 24, §2, van het decreet van 16 januari 2004 kan er niet op die vraag worden ingegaan.

Het kan echter niet ontkend worden dat ook de familieleden in de tweede graad zeer dicht bij de overledene staan en dat het in de praktijk zeer moeilijk is om die mensen een symbolisch gedeelte van de as te weigeren. Wordt er toch geweigerd, dan stelt men in de praktijk vaak vast dat de familieleden in de eerste graad, het gedeelte van de as dat zij meegekregen hebben, verder gaan verdelen.

De wijziging aangebracht aan artikel 24, §2, bepaalt bijgevolg dat de mogelijkheid om een symbolisch gedeelte van de as mee te nemen mogelijk is tot familieleden in de tweede graad.

² Als de behandelend geneesheer of de geneesheer die het overlijden van een persoon in een gemeente van het Vlaamse Gewest heeft vastgesteld verklaart dat het overlijden te wijten is aan een gewelddadige of verdachte oorzaak of niet vast te stellen oorzaak, wordt het dossier rechtstreeks aan de procureur des Konings bezorgd. De tussenkomst van de beëdigd geneesheer die door de ambtenaar van de burgerlijke stand is aangesteld om de doodsoorzaken na te gaan, hoeft in dit geval niet. Het dossier dient uiteraard eveneens naar de procureur des Konings gestuurd te worden als de door de ambtenaar van de burgerlijke stand aangestelde geneesheer vaststelt dat het overlijden te wijten is aan een gewelddadige of verdachte of niet vast te stellen oorzaak.

Katie Heyse en Guido Decoster

Interne controle

Ervaringen vanuit de Vlaamse overheid

Het gemeente- en provinciedecreet leggen aan elke gemeente en provincie op een systeem van interne controle vast te stellen. Dat is een opdracht voor de gemeentesecretaris, respectievelijk de provinciegriffier, die daarover vooraf overleggen met het managementteam. In vele besturen rijzen vragen over een adequate aanpak. Algemeen geldende richtlijnen voor het opmaken van een systeem van interne controle zijn moeilijk te ontwerpen ten gevolge van de grote diversiteit tussen de lokale besturen. Met dit artikel willen wij daartoe toch een bijdrage leveren. In uitvoering van de hervormingsoperatie Beter Bestuurlijk Beleid moeten ook de diensten van de Vlaamse overheid immers een systeem van interne controle uitbouwen. Ook het Agentschap voor Binnenlands Bestuur is daar volop mee bezig. Wij willen alvast wat meer zicht geven op de ontwikkelingen binnen de Vlaamse overheid. Zij kunnen voor de gemeenten en provincies desgevallend een inspiratiebron zijn als zij zelf aan de slag gaan om de interne controle binnen hun eigen bestuur aan te pakken.

Interne controle in het gemeente- en provinciedecreet

De bepalingen inzake de interne controle zijn opgenomen in de artikels 99 tot 101 van het gemeentedecreet en de artikels 95 tot 97 van het provinciedecreet.

Interne controle als proces en systematiek is voor vele gemeenten een relatief nieuw begrip. In de organieke regelgeving is het ook pas geïntroduceerd met het tot stand komen van het gemeentedecreet. Het decreet definieert "interne controle" als het geheel van maatregelen en procedures om een redelijke zekerheid te verschaffen over:

- het bereiken van de beoogde doelstellingen
- het naleven van wetgeving en procedures
- de beschikbaarheid van betrouwbare financiële en beheersinformatie
- het efficiënt en economisch gebruik van middelen
- de bescherming van activa
- het voorkomen van fraude

Met deze definitie wordt duidelijk dat, ook bij de lokale besturen, vandaag reeds heel wat elementen voorhanden zijn die betrekking hebben op interne controle: interne en externe richtlijnen, procedurehandboeken, afspraken tussen ambtenaren en diensten, interne organisatiehandboeken, afspraken en richtlijnen inzake de werkrelatie tussen politieke overheid en de administratie. Het specifieke aan een intern controlesysteem, is dat deze maatregelen en procedures op een transparante wijze zijn samengebracht en beschikbaar zijn voor alle belanghebbenden.

Een dergelijk systeem is ook nooit "af". Een bepalende eigenschap van een "systeem" van interne controle, is dat de organisatie de vastgestelde maatregelen regelmatig zelf evalueert en bijstuurt op basis van een analyse van de sterke punten en zoekt naar verbeterpunten om zo de interne werking voortdurend te verbeteren. Een systeem van interne controle vertoont dan ook veel raakvlakken met systemen inzake kwaliteitsmanagement (CAF, EFQM, ISO...). Evenzeer is er samenhang met de audit. Wie het eigen systeem van interne controle onderzoekt, verricht daarover een

interne audit, geheel of gedeeltelijk. Als die deskundig wordt uitgevoerd, verschilt hij niet wezenlijk van een externe audit. Het essentiële verschil is dat de externe audit gebeurt door derden. Wie een kwaliteitsvolle interne audit verricht, kent reeds de belangrijkste sterke punten en verbeterpunten van de eigen organisatie.

In het gemeente- en provinciedecreet is bijgevolg een bewuste keuze gemaakt om instrumenten aan te reiken om de kwaliteit van het lokaal bestuur voortdurend te verbeteren. In dit traject speelt de administratie een bepalende rol, onder leiding van de secretaris. Daar kwaliteit van bestuur teamwerk is, kan een degelijk systeem van interne controle niet worden vastgesteld dan in overleg met het managementteam, en liefst met betrokkenheid van zoveel mogelijk medewerkers. Zoals reeds aangegeven is een regelmatige update nodig in de vorm van periodieke zelfevaluaties. Deze vorm van responsabilisering van de administratie hangt ook samen met de nieuwe mogelijkheden van delegatie naar ambtenaren, samenwerking en verdeling van verantwoordelijkheden. In die optiek organiseert het gemeente-

decreet ook een jaarlijkse rapportering aan het college van burgemeester en schepenen en de gemeenteraad.

Het begrip "controle" wordt gemakkelijk in verband gebracht met controle op financiële processen en financiële verichtingen. Een goed georganiseerde functiescheiding is daarvan een essentieel element. Maar interne controle is veel meer dan financiële controle. Zij behelst het geheel van de organisatie in al zijn onderdelen.

Vandaar dat het systeem ook zal verschillen van gemeente tot gemeente en niemand een kopie kan maken van het systeem in een ander bestuur. Toch kunnen voorbeelden van anderen bijzonder nuttig zijn als inspiratie.

Tot slot is het essentieel dat de secretaris ervoor zorgt dat het personeel op de hoogte is van het controlesysteem. Dat kan het aan de hand van een uitgeschreven administratief handboek, maar beter nog via een doorlopend raadpleegbare en aanpasbare ruimte op het digitale netwerk.

Interne controle bij Vlaamse overheid

De voorbije jaren zijn het vroegere Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap en zijn Vlaamse openbare instellingen door een grondige hervormingsoperatie gegaan. Die droeg de naam Beter Bestuurlijk Beleid. De toenmalige diensten zijn samengevoegd in de nieuw opgerichte Vlaamse overheid. Die bestaat uit 13 beleidsdomeinen. In een beleidsdomein is een inhoudelijk homogeen bevoegdheidspakket bijeen gebracht.

Het Agentschap voor Binnenlands Bestuur behoort tot het beleidsdomein Bestuurszaken waar naast de organisatie van de werking van de lokale en provinciale besturen bijvoorbeeld ook de werking en organisatie van de diensten van de Vlaamse overheid is in onderge-

bracht. Op die wijze is het mogelijk om een betere samenhang tussen verschillende bestuursniveaus in Vlaanderen tot stand te brengen. In april 2007 werd de toenmalige Administratie voor Binnenlandse Aangelegenheden omgevormd tot het huidige Agentschap voor Binnenlands Bestuur, een intern zelfstandig agentschap.

De principes waarop de nieuwe Vlaamse overheid stoelt zijn samengebracht in het kaderdecreet Beter Bestuurlijk Beleid. Daarin vinden we ook een aantal bepalingen over interne controle terug. In artikel 33 van dit decreet is het volgende vermeld:

Artikel 33

De departementen, de intern zelfstandige agentschappen en de extern zelfstandige agentschappen staan in voor de interne controle van hun bedrijfsprocessen en activiteiten. De interne controle is in het bijzonder gericht op:

- 1° het effectief en efficiënt beheer van risico's*
- 2° de betrouwbaarheid van de financiële en beheersrapportering*
- 3° de naleving van de regelgeving en de procedures*
- 4° de effectieve en efficiënte werking van de diensten*
- 5° de bescherming van de activa*

De oprichting van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur als een intern zelfstandig agentschap bracht een grotere beheersautonomie ten opzichte van de vroegere situatie met zich mee. Het agentschap krijgt meer vrijheid in het organiseren van zijn eigen werking. Dit uit zich onder andere in het bepalen van de eigen structuur, het autonoom zelf kunnen uitbouwen van een HRM-beleid, de besteding van personele en logistieke middelen, facility en ICT-management.

Tegenover deze grotere autonomie staat een verantwoordingsplicht ten opzichte van de minister waarvoor het agentschap werkt. Hiertoe is een be-

heersovereenkomst gesloten tussen de minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid en Inburgering en de administrateur-generaal van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur.

In deze beheersovereenkomst vinden we ook bepalingen over een intern controlesysteem.

Interne controle

Uiterlijk binnen het jaar na aanvang van de beheersovereenkomst beschikt het agentschap over een stappenplan waarin wordt aangegeven hoe de organisatiebeheersing binnen de eigen organisatie wordt ingebed en dat tijdens de duurtijd van de beheersovereenkomst zal leiden tot een tiebeheersingssysteem dat voldoet aan de toets van maturiteitsniveau 3 "gedefinieerd" van het maturiteitsmodel bij de voor de organisatie relevante thema's. Dit betekent in concreto dat de eheersingsmaatregelen ontwikkeld en aanwezig moeten zijn. Eveneens moeten de eheersingsmaatregelen gestandaardiseerd, gedocumenteerd en gecommuniceerd zijn.

In plaats van interne controle wordt ook soms de term organisatiebeheersing gebruikt. De laatste term geeft nog duidelijker weer wat er juist bedoeld wordt. Het gaat niet om controle op zich, maar wel om beheersing van de interne werking.

Wat is interne controle of organisatiebeheersing?

Interne controle omvat de verschillende beheersingsmaatregelen die in een organisatie aanwezig zijn en die tot doel hebben met een redelijke zekerheid te bekomen dat de doelstellingen die de organisatie zich vooropstelt gerealiseerd worden.

Een goede beheersing of interne controle komt erop neer dat:

- men weet waar men naar toe wil (doelstellingen en strategie)

- men weet of beseft wat de hinderpalen hierbij kunnen zijn (risico's voor het bereiken van de doelstellingen en strategie)
- men acties onderneemt om deze hinderpalen maximaal te beheersen (interne controlemaatregelen)

In om zo te zeggen elke organisatie zijn er zulke beheersmaatregelen uitgewerkt. Maar vaak zijn die maatregelen ten minste ten dele niet gesystematiseerd of onvoldoende gedocumenteerd. Dit impliceert dat de meeste besturen die op punt staan een intern controlesysteem uit te bouwen niet vanaf nul moeten starten, maar moeten nagaan welke beheersmaatregelen reeds genomen zijn, welke nog ontbreken en welke voor verbetering vatbaar zijn om van een degelijk functionerend controlesysteem te kunnen spreken.

Leidraad interne controle/organisatiebeheersing

Binnen de Vlaamse overheid heeft een werkgroep een leidraad uitgewerkt die de agentschappen en departementen kunnen gebruiken bij de zelfevaluatie van hun systeem van interne controle. Dit laat hen toe het bestaand systeem van interne controle te expliciteren en verder te verfijnen.

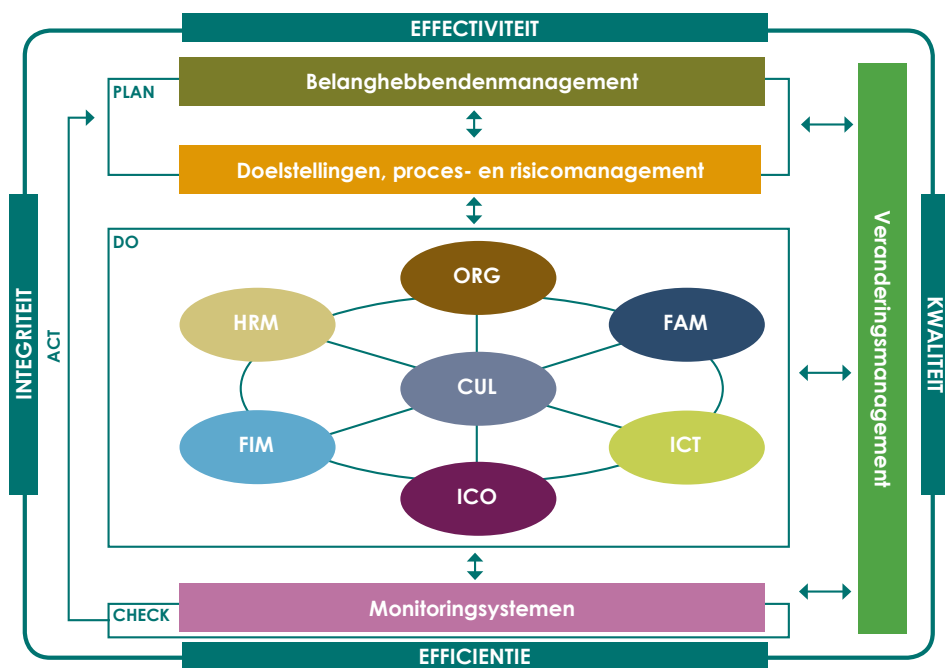
In de leidraad wordt de interne controle benaderd vanuit de 11 thema's. Zij worden hierna verder toegelicht. Voor elke organisatie verschillen de concrete beheersmaatregelen. Zij zijn afhankelijk van de taken en opdrachten en van de grootte van de organisatie. Het is niet mogelijk om zomaar het interne controlesysteem van een andere organisatie te kopiëren. Er is steeds een vertaalslag nodig naar de eigen specifieke situatie van de organisatie.

De verschillende thema's uit de leidraad staan niet los van elkaar. Elk thema heeft raakpunten met de andere thema's. Elementen uit het thema "organisatiecultuur" kunnen bijvoorbeeld invloed hebben op het thema "HRM-beleid". Een voorbeeld daarvan is het aanwervingsbeleid.

Centraal staat het thema doelstellingen, proces- en risicomanagement. Dit thema stuurt de inhoud van de andere thema's aan. Elk thema levert een bijdrage aan de realisatie van de organisatie-doelstellingen.

Ieder thema is opgedeeld in een aantal subthema's. Voor elk subthema worden een aantal doelstellingen uitgewerkt. Die doelstellingen zijn algemene principes waaraan een organisatie moet voldoen om een adequate en effectieve invulling van de interne controle/organisatiebeheersing te verkrijgen.

Hieronder volgt een beknopte beschrijving van wat onder elk van de 11 thema's verstaan wordt.

1. Doelstellingen, proces- en risicomanagement

Het thema 'Doelstellingen, proces- en risicomanagement' omvat drie onderdelen:

- Formuleren, communiceren, uitvoeren en bijsturen van te leveren resultaten en inspanningen, zowel op lange termijn (strategische doelstellingen) als op korte termijn (operationele doelstellingen), door de organisatie (doelstellingenproces)
- Hanteren van principes van procesmanagement en het voeren van een kwaliteitsbeleid
- Identificeren, evalueren en beheersen van de risico's die het bereiken van deze doelstellingen in het gedrang zouden kunnen brengen en van de opportuniteiten die zich aanbieden (risicomanagement)

Dit thema bepaalt de richting en inhoud van de andere thema's, die immers zo moeten worden georganiseerd dat ze

maximaal bijdragen tot het bereiken van de organisatiedoelstellingen en ervoor zorgen dat de organisatie over de nodige informatie beschikt om de doelstellingen op te volgen en bij te sturen.

2. Belanghebbendemanagement

Belanghebbendemanagement of stakeholder management is het proces waarbij de belangen van de diverse (externe) belanghebbenden mee worden afgewogen in de strategieontwikkeling en -implementatie.

Externe belanghebbenden zijn alle partijen die worden beïnvloed door of invloed uitoefenen op de activiteiten van de organisatie, maar er formeel geen deel van uitmaken. De belangen van interne belanghebbenden zijn verwerkt in de andere thema's.

Het thema belanghebbendenmanagement wordt verder geconcretiseerd en geoperationaliseerd aan de hand van de volgende stappen:

- identificatie van en dialoog met de belanghebbenden (participatie van belanghebbenden)
- transparantie en verantwoording afleggen
- evaluatie en bijsturing van het proces belanghebbendenmanagement

3. Monitoring

Monitoring is het systematisch en continu verzamelen, analyseren en rapporteren van relevante data om de behaalde resultaten periodiek te toetsen aan de doelstellingen uitgedrukt in vooropgestelde normen of verwachte resultaten.

Monitoring stelt een organisatie in staat om de realisatie van de doelstellingen - al dan niet opgenomen in de beheersovereenkomst, managementovereenkomst of ander planningsdocument - op te volgen. Ook de opvolging van verbeteracties volgend uit audit- of consultingopdrachten mag niet uit het oog worden verloren.

De evaluatie van de monitoringgegevens kan leiden tot een bijsturing van de acties.

4. Organisatiestructuur

Een organisatiestructuur omvat:

- de indeling van de te verrichten werkzaamheden (zowel betreffende constant beleid als nieuwe projecten) in functies en taken van personen, werkgroepen of entiteiten
- de vastlegging van hun bevoegdheden en onderlinge betrekkingen bij de uitvoering van de werkzaamheden
- de daarbij gebruikte communicatiekanalen ten behoeve van de coördinatie van het geheel

De organisatiestructuur is een cruciale factor om de doelstellingen te bereiken en de organisatie te beheersen.

Een organisatie kan een aantal doelstellingen realiseren via projectwerking. Het is van belang dat deze werkwijze structureel wordt ondersteund en een eigen plaats krijgt in de organisatie.

5. Human resourcesmanagement

HRM is erop gericht om de benodigde competenties te (ver)werven, te behouden en te ontwikkelen en op een geïntegreerde, pro-actieve wijze het werkgedrag, en de prestaties van mensen zodanig te beïnvloeden dat een hoge en constante toegevoegde waarde wordt gecreëerd, gebaseerd op de persoonlijke inzet van alle medewerkers, binnen een gegeven omgeving en rekening houdend met de finaliteit en strategie van de organisatie.

6. Organisatiecultuur

De organisatiecultuur omvat het geheel van waarden en normen, die het concrete gedrag van individuen en groepen in de organisatie beïnvloeden. De organisatiecultuur bepaalt het gezicht van de organisatie.

Er bestaat een sterke relatie tussen de cultuur van een organisatie en het integriteitsbewustzijn. Het integriteitsbeleid

omvat het identificeren van formele waarden en normen waar de organisatie voor staat en het geheel van beleidsmaatregelen die gericht zijn op:

- het vergroten van de weerbaarheid van de medewerkers tegen mogelijke aantastingen van de integriteit
- het ondersteunen van de medewerkers in de omgang met moeilijke situaties en integriteitsdilemma's, zodat de realisatie van de organisatiedoelstellingen niet in het gedrang wordt gebracht

7. Informatie en communicatie

De informatie- en communicatiestromen zijn geënt op de structuur van de hele organisatie. Ze zijn gericht naar alle interne en externe belanghebbenden en moeten de waarden en de realisatie van de doelstellingen van de organisatie ondersteunen.

Informatiedoorstroming doorheen de organisatie is nodig om de doelstellingen te kunnen bereiken. Van belang is dat het om kwaliteitsvolle informatie gaat. Deze kan als volgt gemeten worden:

- de informatie is relevant: de inhoud stemt overeen met de behoefte
- de informatie is tijdig: wordt bezorgd wanneer nodig
- de informatie is actueel: bevat de laatst beschikbare data
- de informatie is accuraat: de data zijn juist
- de informatie is toegankelijk: de inhoud kan gemakkelijk gevat worden door de bestemming

8. Financieel management

Met 'financieel management' wordt het plannen, beheren, evalueren, (bij)sturen en verantwoorden van waardestromen bedoeld in functie van de (organisatie) doelstellingen. Waardestromen omvatten enerzijds de geldstromen, maar anderzijds ook de vorderingen, schulden en ruimer de activa en passiva van de organisatie.

9. Facility management

Onder facility management wordt het beheer van alle goederen en diensten, ondersteunende processen en activiteiten verstaan die moeten toelaten dat alle bedrijfsprocessen zich in ideale omstandigheden kunnen ontwikkelen. In de eerste plaats wordt vooral gefocust op deze aspecten van facility management die de kernopdrachten ondersteunen.

Bij bepaalde organisaties kunnen een aantal activiteiten die in eerste instantie tot de lijst van facilitygoederen en -diensten behoren, deel uitmaken van de core-business of -activiteit van de organisatie. Deze kernactiviteiten vallen buiten de reikwijdte van dit thema.

10. Informatie- en communicatietechnologie

Informatie- en communicatietechnologie kan worden omschreven als het geheel van technologieën (hardware, software, datacommunicatie en databasebeheer) dat gegevens op geautomatiseerde wijze omzet naar informatie.

Het topmanagement moet erop toezien dat het inzetten van ICT binnen de organisatie een daadwerkelijke toegevoegde waarde levert voor de bedrijfsactiviteiten van de organisatie en bijdraagt tot een degelijk risicobeheer. Zo zorgt de organisatie ervoor dat ICT de organisatie-doelstellingen optimaal ondersteunt.

11. Veranderingsmanagement

Veranderingsmanagement omvat het beheersen van het geheel van opdrachten die moeten worden uitgevoerd om van een organisatie 'as is' naar een organisatie 'to be' te evolueren. Verandering vindt plaats wanneer

- de bestaansreden
- en/of de missie
- en/of de visie
- en/of de organisatie-doelstellingen
- en/of de organisatiestructuur
- en/of de omgevingsfactoren van een organisatie fundamenteel wijzigen. Als geen van deze factoren fundamenteel wordt gewijzigd, spreekt men niet over veranderingsmanagement, maar over projectmanagement (cf. thema organisatiestructuur).

Evaluatierooster

Aan de leidraad is een beoordelings-systeem gekoppeld. Dit systeem laat toe te beoordelen in welke mate in een organisatie beheersmaatregelen aanwezig zijn voor elk van de 11 thema's van de leidraad.

Zo een evaluatie laat de organisatie toe om zelf zijn sterke en zwakke punten op elk onderdeel van de leidraad in kaart te brengen. Zo bekomt men een inschatting van het maturiteitsniveau van de organisatie inzake interne controle en organisatiebeheersing.

Elk thema wordt gescoord op een vijf-puntenschaal. Belangrijker dan de score is de motivatie die erbij vermeld wordt. In die motivatie wordt een oplistings gemaakt van de sterke en de verbeterpunten van de organisatie met betrekking tot dat thema. Deze evaluatie zal in een volgende fase het vertrekpunt zijn bij het formuleren van verbeteracties. Alles stoelt op afdoend bewijsmateriaal.

De verdeling van de scores in de vijf-puntenschaal is de volgende:

Score 0 onbestaand	Binnen de organisatie bestaan geen of zeer weinig beheersmaatregelen. Controlebewustzijn is eerder laag en er worden weinig acties ondernomen om te komen tot een adequaat systeem van organisatiebeheersing.	Het risicobewustzijn is gering: de risico's zijn niet of in geringe mate gekend en worden niet of op ad-hoc basis aangepakt.
Score 1 ad hoc basis	Op ad-hocbasis zijn binnen de organisatie beheersmaatregelen uitgewerkt. Het bewustzijn van de nood aan adequate beheersmaatregelen (interne controlemaatregelen) groeit, maar er is nog geen gestructureerde of gestandaardiseerde aanpak aanwezig. Het systeem van organisatiebeheersing (interne controlesysteem) draait meer rond personen dan rond systemen.	
Score 2 eerste gestructureerde aanzet	Een eerste gestructureerde aanzet wordt gegeven tot de ontwikkeling van beheersmaatregelen. De beheersinstrumenten zijn bijgevolg in ontwikkeling, maar worden nog niet toegepast.	Het risicobewustzijn neemt toe: de risico's worden intuïtief en informeel aangepakt. Er is een evolutie naar risicomangement.
Score 3 gedefinieerd	Beheersmaatregelen zijn aanwezig. Zij zijn gestandaardiseerd, gedocumenteerd, gecommuniceerd (en worden toegepast).	
Score 4 beheerst systeem	De beheersmaatregelen worden intern periodiek geëvalueerd en bijgestuurd. Er kan gesproken worden over een 'levend' adequaat en doeltreffend systeem van organisatiebeheersing.	Hoog risicobewustzijn: de risico's worden formeel en gestructureerd aangepakt. Risicomangement is aanwezig.
Score 5 geoptimaliseerd	De beheersmaatregelen worden voortdurend geoptimaliseerd via benchmarking en het behalen van kwaliteitscertificaten of externe evaluaties.	

Opmaak van een verbeterplan

Nadat men een beoordeling heeft gemaakt van het interne controlesysteem van de organisatie is de volgende stap het opstellen van een verbeterplan. Vertrekpunt is hiervoor de verbeterpunten die naar boven zijn gekomen bij de beoordeling van het systeem van interne controle.

Meer info

De Vlaamse overheid heeft een website gebouwd met allerlei info over interne controle. Het adres is www.vlaanderen.be/internecontrole. U kunt de tekst van de leidraad en van het evaluatierooster afdrukken van de website.

Steunpunt Bestuurlijke Organisatie Vlaanderen: eerste rapporten

Ilse Snelders

Zoals wij al in een vorige editie van BinnenBand vermeld hebben, keurde de Vlaamse Regering op 15 december 2006 de beheersovereenkomsten met de tweede generatie steunpunten goed, waaronder ook het nieuwe Steunpunt Bestuurlijke Organisatie Vlaanderen. De Vlaamse overheid vertrouwde het nieuwe Steunpunt Bestuurlijke Organisatie Vlaanderen dus voor vijf jaar toe aan het consortium dat bestaat uit KULeuven (Instituut voor de Overheid), Universiteit Antwerpen (Onderzoeksgroep management & bestuur), Hogeschool Gent (Departement Handelswetenschappen en bestuurskunde), Universiteit Gent (Centrum voor lokale politiek), Universiteit Hasselt (SEIN).

De Vlaamse overheid financiert dit onderzoek. De Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur zorgt jaarlijks voor cofinanciering. Die bedraagt in 2008 229.000 euro.

Het SBOV II is nu dus ongeveer anderhalf jaar operationeel en de onderzoeken draaien op volle toeren.

Ter herinnering geven we nog eens mee dat het SBOV beleidsrelevant onderzoek verricht over thema's die gerelateerd zijn aan bestuur en beleid. Binnen SBOV II zijn de diverse langetermijnonderzoeken gegroepeerd in 4 clusters:

- innoverende beleids-, beheers- en financiële cycli
- HRM en veranderingsmanagement

- sturing in netwerken van overheid, non-profit en bedrijf
- vernieuwde relaties burger en bestuur. Wanneer deze Binnenband verschijnt, zullen reeds heel wat eerste tussentijdse rapporten voor de verschillende onderzoeken gepubliceerd zijn.

Er staan ook kortetermijnprojecten op het programma. U mag volgende eindrapporten van de onderzoeken van 2007 verwachten:

- de evaluatie van het decreet over de intergemeentelijke samenwerking
- de internationale vergelijking publieke sectoren
- het meetinstrument integriteit

Heel veel onderzoeksprojecten hebben rechtstreeks betrekking op de lokale besturen. Het loont daarom zeker de moeite om een kijkje te nemen op de website van het SBOV (www.soc.kuleuven.be/sbov). Via de website kan u alle publicaties rechtstreeks bij het SBOV opvragen. U kan er zich ook inschrijven op de nieuwsbrief van het SBOV om zo op de hoogte te blijven van het verloop van de onderzoeken.

Team stedenbeleid

Stadsvlucht gekeerd?

Op zaterdag 12 april heeft Vlaams minister van Stedenbeleid, Marino Keulen, samen met 25 jonge gezinnen uit de 13 centrumsteden en Brussel, in de Antwerpse Zoo de aftrap gegeven voor een mediacampagne die jonge gezinnen en medioren (de groep van 45- tot 64-jarigen) ertoe wil aanzetten om in de stad te gaan wonen. De campagne *Gusje, het Stadsmusje* wil de positieve evolutie van de steden op vlak van de woon- en leefkwaliteit onder de aandacht brengen. En ze wil jonge gezinnen en actieve medioren doen nadenken over de voordelen van wonen in de stad.

De 13 Vlaamse centrumsteden en de Vlaamse Gemeenschapscommissie ondersteunen het initiatief. Hieronder vindt u de tekst van het persbericht, dat werd verspreid naar aanleiding van dit startmoment.

Stadsvlucht gekeerd: een genuanceerd verhaal

Uit de bevolkingscijfers blijkt in absolute cijfers een bevolkingsaan groei. Ten opzichte van 1997 is Kortrijk de enige centrumstad met een negatieve evolutie. Sinds 2005 is het tij ook daar gekeerd en kent de stad een licht positieve bevolkingsevolutie.

De stadsvlucht in Vlaanderen is sedert enkele jaren gekeerd. Steden tonen zich opnieuw aantrekkelijk en trendy, onder meer dankzij massale investeringen in stadsvernieuwing. Stadsbewoners laten zich in toenemende mate tevreden uit over hun woonomgeving.

Enkel in Genk, Kortrijk en Brussel lijkt de stadsvlucht anno 2007 nog niet helemaal gekeerd maar ook daar is de evolutie gunstig. Vandaag wonen 1,5 miljoen mensen in de dertien Vlaamse centrumsteden, een kwart van de Vlaamse bevolking.

De bevolkingsgroei van een stad hangt af van de natuurlijke aangroei en het migratiesaldo. In 2006 kenden de steden, op Brugge, Kortrijk en Oostende na, een natuurlijke aangroei (meer geboortes dan sterftes). Die was het grootst in Leuven, Mechelen, Genk, Antwerpen en Gent.

Wat migraties betreft, trekken echter nog altijd gezinnen met kinderen en in mindere mate medioren (de groep van 45-64-jarigen) vaker uit de stad weg dan ze er komen wonen. Wel stellen we vast dat Aalst, Genk en vooral Roeselare de laatste jaren weer jonge gezinnen aantrekken. In Oostende is de toename van het aantal medioren opvallend.

Meer Nederlanders kiezen voor Vlaamse steden

De gestopte stadsvlucht is vooral te verklaren door buitenlandse inwijking. Alleen in Hasselt en Roeselare overtreft het aantal Belgische inwijkingen het aantal buitenlandse.

Bij de buitenlandse inwijking in de Vlaamse steden valt de voorbije jaren een opmerkelijke stijging op van Nederlanders. De Vlaamse steden worden een aantrekkelijke vestigingsplaats voor Nederlandse inwijkingen. Deze trend doet zich voor in alle centrumsteden, met uitzondering van Oostende en Roeselare.

Naast de Nederlandse inwijking kennen de Vlaamse steden, Brugge en Oostende uitgezonderd, ook nog een groot aantal inwijkingen uit Marokko en Turkije.

De inwijking uit voormalige Oostbloklanden (Polen, Roemenië, Bulgarije, ex-Joegoslavië,...) stijgt vooral in Antwerpen, Brussel en Gent, maar ook in Brugge, Leuven en Kortrijk. In Leuven en Antwerpen stellen we nog een stijging vast van hoogopgeleide Aziatische inwijkingen.

Jongeren houden van de stad

Voor jongeren is de stad het duidelijkst the place to be. Opmerkelijk zijn de sterk positieve cijfers voor wat betreft het aantal jonge volwassenen (20-29 jaar) die zich vestigen in de studentensteden Antwerpen, Gent, Leuven en Mechelen. Ook Aalst, Hasselt en Turnhout kennen in deze groep globaal positieve cijfers.

Jonge volwassenen staan van alle burgers het meest positief tegenover de stad. Voor de steden wordt het dus erg belangrijk om deze jongvolwassenen ook na de gezinsvorming in de stad te houden. Dat kunnen ze doen door de kindvriendelijkheid van de stad te verbeteren: voorrang geven aan jonge gezinnen bij de toewijzing van betaalbare woningen binnen stadsvernieuwingprojecten, hogere renovatiepremies voor jonge gezinnen, voldoende en flexibele kinderopvang, een goed scholenaanbod en een (verkeers)veilige omgeving, voldoende groen en speelgelegenheid, toegang voor alle kinderen tot het cultureel en vrijetijdsaanbod, etc.

Waarom gezinnen met kinderen van levensbelang zijn voor een stad?

Gezinnen met kinderen brengen letterlijk en figuurlijk 'leven' in de stad. Ze zorgen voor stedelijke dynamiek en evenwicht in een verouderende samenleving. Ze leveren een belangrijke bijdrage tot het economische en sociale weefsel van een stad. En bovenal: de ouders van gezinnen die in de stad wonen, werken er ook vaak en betalen er dus belastingen.

De steden zelf zien het aantrekken van jonge tweeverdieners met kinderen als een belangrijke graadmeter voor de aantrekkelijkheid van de stad. Een stad die verjongt, is gezond. In het kader van het Stedenfonds (doelstellingen- en middelevenovereenkomst tussen Vlaanderen, VGC en centrumsteden) schuiven 10 van de 14 steden "het aantrekken van gezinnen" naar voor als belangrijke doelstelling.

Waarom gezinnen met kinderen kiezen voor de stad?

Gezinnen met kinderen zien tal van voordelen aan het wonen in de stad: de nabijheid en concentratie van activiteiten en evenementen; het aanbod van cafés, restaurants, musea, bioscopen en theaters; de gezelligheid en het ruime winkelaanbod; de goede mobiliteit en bereikbaarheid zowel van het werk als van het vrijetijdsaanbod; de nabijheid van openbaar vervoer; de kinderen kunnen zelfstandig naar een school in de buurt en naar de jeugdbeweging, enz.

Ook ecologische motieven spelen een rol: wonen in de stad is energiezuiniger op alle terreinen. Stadsmussen houden van het bruisende van de stad, van de creativiteit, de bedrijvigheid en de diversiteit. Ze vinden het pluspunten voor de eigen ontwikkeling en voor de ontplooiingskansen van hun kinderen. Tenslotte zijn stadsmussen ook erg gesteld op veilig verkeer, op het water in de stad en op de groene plekjes waar mensen tot rust komen en elkaar ontmoeten.

Investeren in stadsvernieuwing

Het positieve en trendy imago van de steden is ook een gevolg van massale investeringen in renovatie en stadsvernieuwing. Stadsvernieuwingprojecten hebben een belangrijke hefboomfunctie en zorgen voor de heropleving van een wijk of de ontwikkeling van een nieuw stadsdeel, vaak in 19de eeuwse stationsbuurten, voormalige industriële sites, niet zelden aan het water gelegen en daardoor meteen 'toplocaties'. Voorbeelden hiervan zijn het Eilandje en de Scheldekaaien in Antwerpen; de Oude Dokken in Gent; de Vaartkom in Leuven en die in Hasselt, de Oosteroever in Oostende.

Vandaag wordt in een 30-tal steden gewerkt aan stadsvernieuwingprojecten met steun van de Vlaamse overheid. Niet enkel de Vlaamse en lokale overheden investeren vandaag fors in stadsvernieuwing en renovatie. De privé-investeerders springen enthousiast op de kar. De 40 miljoen euro die de Vlaamse overheid tussen 2002 en 2006 in stadsontwikkeling investeerde, hebben voor 800 miljoen euro aan lokale investeringen gegenereerd, waarvan 69% uit de private sector. In 2007 besliste de Vlaamse overheid opnieuw 30 miljoen euro te investeren in 15 Vlaamse projecten, gespreid over 3 jaar.

Stefaan Tubex

Ondernemen en duurzaamheid in de steden... hand in hand

Alle steden werken sterk aan een positief en stimulerend ondernemingsklimaat. Zo'n breed en bloeiend ondernemingsweefsel vormt immers de basis voor welvaarts- en jobcreatie in de stadsregio. Om dit als stad mee richting te kunnen geven is er dan ook nood aan informatie die aangeeft welke weg het met het ondernemen in de stad uitgaat. In samenspraak met de steden is hiervoor een onderzoek uitgeschreven door het team Stedenbeleid. Centraal stond het ontwikkelen van indicatoren die de ondernemingstrends in steden weergeven. Het onderzoek is uitgevoerd door Ideaconsult en past binnen de stadsmonitor, een leerinstrument voor de 13 Vlaamse centrumsteden dat de duurzaamheid en leefbaarheid in kaart tracht te brengen. Hierna willen we kort ingaan op de voornaamste resultaten.

Ondernemen in de stad, bloeiend en bruisend

In het algemeen zien we een toename van het aantal ondernemingen in de Vlaamse centrumsteden die zich tevens vertaalt in een groei van de werkgelegenheid. Belangrijk hierbij is dat de overlevingsgraad van het aantal ondernemingen over het algemeen hoog is. 68 tot 78% van de ondernemingen in de centrumsteden zijn vijf jaar na opstartdatum nog actief. Niet alleen groeit het aantal ondernemingen in de steden maar ook hun omzet en toegevoegde waarde nemen toe. Enkel wat betreft het niveau van de investeringen zien we in een aantal steden een negatieve trend.

Een belangrijke voorwaarde voor een goed ondernemingsklimaat is de aanwezigheid van ruimte om te ondernemen. Op dit vlak zien we dat de steden erg efficiënt te werk gaan. Ondanks de eerder beperkte beschikbare ruimte om te ondernemen zien we toch voor alle steden een stijging van de ruimteproductiviteit.

Hoewel een evenwicht tussen specialisatie en diversificatie in sectoren belangrijk is, is het ook belangrijk dat elke stad een aantal sectoren kent die het

economisch zeer goed doen. Dit zijn hun economische speerpunten. De grootste sector die nog steeds aan belang wint is de dienstensector. Andere veel voorkomende sterke sectoren zijn handel, bouw en horeca. Het aandeel van de industrie (chemie, textiel...) blijft over het algemeen afnemen.

Het is gekend dat het economisch weefsel steeds meer evolueert naar een hogere kennisintensiteit. Het aantal werknemers in kennisintensieve en creatieve sectoren is dan ook in zo goed als alle centrumsteden toegenomen. 50% à 60% van de werknemers en 25 tot 33% van de zelfstandigen is aan de slag in kennisintensieve en creatieve sectoren.

Ondernemen in de stad, de maatschappelijke impact

Een belangrijke vaststelling is dat in de centrumsteden 80% à 90% van de vacatures worden ingevuld. Voor de meeste steden evolueert dit cijfer ook in stijgende lijn over de periode 2000-2006. Positief is ook dat in bijna alle steden het aandeel werkende 50-plussers toeneemt. Wat de werkgelegenheid van niet-Belgen be-

treft, zien we in ongeveer de helft van de centrumsteden positieve cijfers. In deze steden neemt het aandeel werkende niet-Belgen sneller toe dan het algemene aandeel niet-Belgen.

Flexibel werken staat de laatste jaren meer en meer centraal. Jammer genoeg hebben we hier geen volledig zicht op. We zien wel dat het aandeel deeltijds werkenden toeneemt, vooral in de diensten- en de horecasector, maar het gebruik van thuiswerk, tijdskrediet... hebben we momenteel nog niet in kaart gebracht.

Een ander aspect waarin we voorlopig nog te weinig inzicht hebben, is de eco-efficiëntie en het algemeen maatschappelijk engagement van ondernemingen. Ook dit staat in het kader van maatschappelijk ondernemen steeds meer centraal. Onlangs heeft de nieu-

we voorzitter van het Verbond van Belgische Ondernemingen aangegeven dat de bedrijfswereld voluit moet gaan voor de ontwikkeling en toepassing van innovatieve, milieu- en energievriendelijke productieprocessen. Zo'n "verstandig groen" zou zowel de bedrijfswereld als de duurzame ontwikkeling ten goede komen. Het is dan ook de bedoeling om ook hierover in de toekomst cijfermateriaal te verzamelen.

Voorzichtige conclusie, het ondernemen in de stad zit in de lift

Algemene conclusies trekken uit cijfergegevens is altijd moeilijk, maar toch durven we beweren dat het over het algemeen erg goed gaat met het ondernemen in de stad en de werkgelegenheid die daaruit volgt. Ondernemen in de stad zit de laatste jaren duidelijk in

de lift. In de toekomst willen wij dan ook de trends blijven opvolgen zodat steden deze input kunnen gebruiken om hun ondernemingsbeleid mee vorm te geven.

Voor meer info kan je terecht op www.thuisindestad.be/stadsmonitor.asp

Cathy Berx nieuwe gouverneur provincie Antwerpen

Op 28 april 2008 heeft mevrouw Cathy Berx bij Vlaams minister van Binnenlands Bestuur Marino Keulen de eed afgelegd als nieuwe gouverneur van de provincie Antwerpen. Zij volgt Camille Paulus op na zijn pensionering.

De eedaflegging had plaats in Hotel Errera, de ambtswoning van de Vlaamse Regering. Onder meer minister-president Kris Peeters was aanwezig.

Cathy Berx (°1969) is een geboren en getogen Antwerpse. Zij werd geboren in Berchem en woont in Antwerpen. Zij was er tot aan haar benoeming als gouverneur gemeenteraadslid en tijdens de vorige bestuursperiode (2001-2006) ondervoorzitter van het OCMW. Zij is bijgevolg erg vertrouwd met de lokale besturen.

Cathy Berx is doctor in de rechten en doceert aan de Antwerpse Universiteit. Tot haar benoeming als gouverneur, was zij Vlaams volksvertegenwoordiger, lid van de commissie Wonen, Stedenbeleid, Inburgering, Gelijke kansen en van de commissie Onderwijs.

Wij wensen de nieuwe gouverneur alle succes toe in haar nieuwe functie.

Paul Van Herpe

Vlaamse subsidie voor stadsvernieuwingsprojecten

Op voorstel van minister Marino Keulen heeft de Vlaamse Regering de subsidiëring goedgekeurd van volgende drie stadsvernieuwingsprojecten: in Antwerpen het project "Militair Hospitaal", in Ieper het project "Noordelijke Stadspoort" en in Turnhout het project "Turnova".

Dit zijn de eerste projecten van oproep III waarvoor de projectsubsidie definitief is toegezegd. De projectsubsidies laten de steden toe om een effectieve en concrete realisatie van een stadsvernieuwingsproject aan te vatten.

Voor oproep III is een budget van 30 miljoen euro beschikbaar gespreid over de jaren 2007, 2008 én 2009. In totaal werden 33 projecten ingediend. De selectie van de projecten gebeurt in twee fases door een twaalfkoppige onafhankelijke jury onder leiding van prof. ir. André Loeckx, hoogleraar architectuur en voorzitter van het Departement Architectuur, Stedenbouw en Ruimtelijke Ordening van de KU Leuven.

Vijftien projecten passeerden in 2007 de eerste selectie. Deze drie projecten slaagden eind 2007 ook in de tweede selectiefase. Voor deze drie projecten samen trok de Vlaamse Regering 6,7 miljoen euro van het beschikbare subsidiebudget uit. Tegen 15 augustus dit jaar worden de volgende acht projecten verwacht voor de tweede selectieronde en de overige vier projecten zullen in april 2009 voor de tweede maal voor de jury komen.

Naast de projectsubsidie heeft de Vlaamse Regering bij oproep III ook tien projecten geselecteerd voor conceptsubsidie. Bij conceptsubsidie gaat het over een beperkt subsidiebedrag van 57.000 euro die de betrokken steden kunnen gebruiken voor de begeleiding bij de verdere ontwikkeling van het projectdossier. Deze tien begeleidingstrajecten zijn momenteel lopende.

Een overzicht van de projecten, zowel deze voor projectsubsidie als voor conceptsubsidie, kan u terugvinden op www.thuisindestad.be. Hierna volgt, voor de drie definitief geselecteerde projecten, een korte schets van het project, een illustratie en een citaat uit de beoordeling van de jury over de basis kwaliteiten die aan de grondslag lagen van de selectie.

Antwerpen: Militair Hospitaal - Buiten wonen in de stad

Het Militair Hospitaal dankt zijn naam aan het voormalig Krijgsgasthuis of Mariagasthuis (1899) maar omvat ook het gebied van het voormalig arsenaal (1898) en klooster. Na de overplaatsing van diverse afdelingen in de jaren '80 ging de site in 1993 definitief dicht.

Het basisproject Militair Hospitaal Antwerpen voorziet in de herontwikkeling van het kerngebied van het bouwblok, de verlaten militaire site van 7,22 ha, tot een nieuwe, gemengde woonwijk in een intieme tuinomgeving. Het tuinconcept en de diversiteit aan woning-typologieën streven naar het aantrekken van een evenwichtige sociale mix naar leeftijd en koopkracht van nieuwe bewoners, die op zoek zijn naar een open en stedelijke woonomgeving.

Het stadsvernieuwingsfonds biedt de opportuniteit om via bijkomende ingrepen in de randen van het bouwblok de

Antwerpen Militair Hospitaal: opladen van het openbaar domein

nieuwe wijk sterker te verankeren in de omliggende buurt en stad. Door bijkomende doorgangen naar de site te realiseren wordt de groene open ruimte toegankelijker voor omwonenden en wordt de nieuwe wijk meer "doorsteekbaar" waardoor de omliggende wijken beter met elkaar in contact komen. Publieke ruimte opladen met functies die inspelen op een aantal tekorten in de buurt - zoals spel, sport en ontmoeting - creëert een boeiende wisselwerking tussen wijk en omgeving.

De totale investering is geraamd op 92 miljoen euro waarvan de private partners 88% inbrengen. De financiële engagementen en de afspraken omtrent de projectontwikkeling liggen vast in een overeenkomst tussen de stad Antwerpen, het autonoom gemeentebedrijf VESPA en de NV Militair Hospitaal Antwerpen gevormd door het consortium Vanhaerents NV - Wilma Project Development NV.

Beoordeling door de jury

"Het project is een pareltje van herbruik, monumentenzorg, inbreiding en verdichting van een binnenstedelijke site. Een hoogwaardige plannings- en ontwerpbasis, een gevoelig en geïnspireerd ontwerp van architectuur en open ruimte. Met de verdere verfijning die het project nog wil doorvoeren wordt een subtiel evenwicht bereikt tussen beslotenheid (van een nieuwe karakter- en kwaliteitsvolle stadsbuurt) en integratie van een royale groene ruimte in een dichtgeslibd en versteend stadsdeel. De nevenschikking, plaatsing en interrelatie van verschillende woonvormen en woonsectoren is voorbeeldig. De wagen krijgt een gepaste plaats toebedeeld. Informatie en overleg zijn goed verlopen. De jury beklemtoont het belang van de voorgestelde bijkomende toegangen en doorgangen voor de strategische en structurele waarde van het project. De opzet van de publiek-private samenwerking is degelijk en haalbaar en het dossier bevat een gedetailleerde en door de jury haalbaar geachte timing van het hele project. De jury besluit met het voorstellen van een subsidie van 2 miljoen euro."

Ieper: Noordelijke Stadspoort - Stad aan de Poort

De stad Ieper wil aan de noordelijke rand van het historische centrum, waar de industrie weggetrokken is, een nieuwe impuls geven. De stad diende dit project eerder reeds in bij oproep II. Het project ontving toen een conceptsubsidie voor de uitwerking van een completer en breder ingebed project en voor capaciteitsopbouw bij het stadsbestuur om de regie bij een dergelijk project te voeren.

De kern van dit binnenstedelijk reconversie- en inbreidingsproject bestaat uit een leegstaande en verwaarloosde bedrijvensite – het vroegere Picanol - nabij de

Ieper 'Noordelijke Stadspoort': oude fabriek wordt nieuwe cultuurpas

Polenlaan met uitlopers en opportuniteiten naar de aanpalende gronden. De realisatie gebeurt grotendeels op basis van een publiek-private samenwerking.

Het project zal enerzijds resulteren in hoogwaardige en functionele cultuurinfrastructuur voor bibliotheek, archief en kunstonderwijs. Door deze belangrijke en dagdagelijks intensief gebruikte publieke functies binnen te brengen zal de site drager worden van een centraliteit in het noorden van de Ieperse binnenstad. Anderzijds komt er een mix aan kwalitatieve woon- en handelgelegenheden. Een krachtige en goede ruimtelijke uitwerking en aanleg van de openbare ruimte met groene assen ontsluit het projectgebied en nodigt uit tot beleven. Het vormt de ontbrekende, dynamische schakel tussen het eigenlijke centrum en dit stadsdeel.

Dit project mikt op de ruimtelijke herstructurering van dit stadsdeel alsook op de revaluatie van de leefomgeving. Zo creëert het een attractieve en bruisende poort naar het stadscentrum en stimuleert het een aantrekkelijke, actieve en leefbare

buurtontwikkeling. Allerlei doorsteken en lusvorming bevorderen de verwevenheid en doorwaadbaarheid van deze wijk sterk.

De totale investering is geraamd op 33 miljoen euro waarvan 42,6% private inbreng. Er werd een omvattende publiek-private samenwerkingsovereenkomst gesloten met de private partner (de THV Vanhaerents-Wilma-Van Roey) die de rechten en plichten van alle betrokken partijen omschrijft.

Beoordeling door de jury

"Het voorbereidend ontwerpend onderzoek, dat werd opgezet met de middelen van de conceptsubsidie, nam de Picanolsite op in een structurele reorganisatie van de ruimere omgeving. Klemtonen daarbij waren de opwaardering van de historische waterstructuren en het verkennen van mogelijkheden voor nieuwe stedelijke woonvormen. In de huidige projectvoorstelling geraakte deze structurele inbedding wat teveel op de achtergrond. Wel slaagt het voorliggende stadsvernieuwingsproject er in een goede ontwerpqualiteit aan te

houden. Op een gevatte manier worden nieuwbouw en vernieuwbouw, wonen en andere stedelijke functies (academies), tot een homogeen geheel samengebracht. Er wordt veel belang gehecht aan de inrichting van de publieke ruimte. Het participatieprogramma is goed gestoffeerd. Een bijzondere component ervan was de Picanol open deur dag. Net zoals het gebouwde erfgoed wordt ook de orale geschiedenis van het industriële verleden naar waarde geschat. Er werd hard gewerkt aan de publiek-private samenwerking. Het resultaat is een degelijke en haalbare publiek-private samenwerking opzet. De stad ontwikkelde op korte tijd visie en regiecapaciteit. De jury stelt een subsidie voor ten bedrage van 1,5 miljoen euro."

Turnhout: TURNOVA

De ambitieuze ontwikkeling van de Brepols-site aan de Grote Markt speelt een sleutelrol bij het versterken van de regionaal-stedelijke betekenis van Turnhout. Het project speelt ook op stedelijk en wijkniveau door een écht stuk stad te creëren, met oude en nieuwe gebouwen, met publieke straten en pleinen, met een mix van wonen, handel, recreatie en voorzieningen, met verbindingen naar de omliggende straten en buurten. De stad diende dit project reeds in bij oproep II. Toen ontving het project een conceptsubsidie om een proces van ontwerpend onderzoek en veelvuldig overleg tussen de stad en de private partner op te starten.

De drukkerijsite leent zich uitstekend voor de ontwikkeling van een nieuw stadsdeel dat de schakel vormt naar de omliggende verouderde winkelstraten en de oostelijke buurten. Volgens recente studies is 12.000 m² handelsruimte op deze plaats haalbaar en gepast om Turnhout als Kempische winkelstad te positioneren. De inplanting in het oosten brengt de Grote Markt terug centraal in de stad.

Op de site ligt een enige kans om een grote ondergrondse parkeerplaats te realiseren die aansluit op de oostelijke parkeerlus. Met een aanbod op deze plaats kan de Grote Markt parkeervrij gemaakt worden en kan de parkeerbehoefte van de nieuwe winkels, diensten en woningen volledig opgevangen worden. De parkeerplaats past naadloos in de logica van het mobiliteitsplan.

De herwaardering van het industrieel erfgoed tenslotte vormt een boeiende aanvulling op het bestaande cultuurhistorisch patrimonium. Zeker als ook de stedelijke kunstacademies hier hun nieuwe plek krijgen worden op deze plaats het culturele en commerciële netwerk van de stad op mekaar geënt.

De totale investering is geraamd op 115 miljoen euro waarvan 87% door de private partners wordt ingebracht. Op 27 december 2006 sloten de stad Turnhout en de private projectontwikkelaars NC TCO en NV TCB, die beide deel uitmaken van NV Armada, een "Samenwerkingsovereenkomst publiek-private samenwerking Project Stadsdeel Brepols". De gemeenteraad keurde het "publiek-private samenwerking Masterplan" op 25 juni 2007 goed. Dit document omschrijft zowel de globale ruimtelijke visie als de stedenbouwkundige en operationele basis voor de diverse deelprojecten binnen de aangegane publiek-private samenwerking overeenkomst.

Beoordeling door de jury

"De aanpak is absoluut vernieuwend. De publieke en private actoren werden in workshops samengebracht. Deze creëerden een dynamiek die resulteerde in een constructief samenspel van beleidsopties, ruimtelijke concepten, functionele argumenten, financiële mogelijkheden en uiteenlopende belangen: publiek-private samenwerking in de volle betekenis van de term. De structurele impact en de strategische betekenis staan buiten kijf: het Brepolsproject herwaardeert de Grote Markt en omgeving tot echt centrum van de stad. Het groeien van een consensus omtrent het project gaat bovendien niet gepaard met verlies aan ontwerp kwaliteit. Integendeel, uit het ontwerpend onderzoek en het verkennen van de publiek-private samenwerking ontstaat een schitterend stadsontwerp. Het verzamelt, verweeft en verknoot winkelen, wonen, cultuur, ontspanning. Het integreert nieuwbouw en vernieuwbouw. Het opent een nieuw hoofdstuk in de geschiedenis van deze belangrijke industriële site. Het zoekt naar nieuwe typologieën. Bij dit alles fungeert een gevarieerde publieke en collectieve ruimte als drager en het industriële patrimonium als blikvanger. De jury stelt een subsidie voor van 3,2 miljoen euro."

Chris Rollewagen

Beroepscommissie voor tuchtzaken Werkzaamheden in 2007

Het gemeentedecreet van 15 juli 2005 bepaalt een aantal nieuwe algemene regels en principes inzake de procedure die de gemeentebesturen voortaan moeten volgen wanneer een statutair personeelslid een tuchtsanctie wordt opgelegd. In het provinciedecreet van 9 december 2005 zijn dezelfde algemene regels en principes opgenomen. Deze nieuwe regels zijn in werking getreden op 1 januari 2007.

Artikel 137 van het gemeentedecreet bepaalt dat de Vlaamse Regering een commissie voor tuchtsancties van de lokale besturen opricht onder de benaming: *Beroepscommissie voor tuchtzaken*.

Artikel 133 van het provinciedecreet bepaalt dat de Beroepscommissie voor tuchtzaken, opgericht bij artikel 137 van het gemeentedecreet, ook als beroepsinstantie voor tuchtsancties van de provinciale besturen optreedt.

De Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering heeft bij besluit van 17 april 2007, ter uitvoering van artikel 138 van het gemeentedecreet en van artikel 134 van het provinciedecreet, de effectieve en plaatsvervangende leden van de Beroepscommissie voor tuchtzaken benoemd.

Vanaf die datum is de beroepscommissie gestart met haar werkzaamheden.

Een belangrijk verschil met vroeger is dat de Beroepscommissie voor tuchtzaken over een *hervormingsrecht* beschikt (artikel 141 van het gemeentedecreet en artikel 137 van het provinciedecreet).

Voor 1 januari 2007 werden de besluiten van de tuchtoverheid die waren aangetast door een miskennis van een substantiële vormvereiste, destijds door de bevoegde minister, in graad van beroep, niet goedgekeurd.

Met deze nieuwe tuchtprocedure en het hervormingsrecht van de Beroepscommissie voor tuchtzaken (artikel 141 van het gemeentedecreet en artikel 137 van het provinciedecreet), kunnen procedurefouten worden rechtgezet en gebrekkige motiveringen worden bijgestuurd.

Daarnaast kan de beroepscommissie zelf ook nog onderzoeksdaden stellen.

Het hervormingsrecht van de beroepscommissie impliceert dat ze niet alleen een lichtere, of helemaal geen, maar ook een zwaardere tuchtstraf kan opleggen.

In 2007 heeft de beroepscommissie 24 beroepschriften ontvangen waarvoor ze intussen een uitspraak gedaan heeft.

Overzicht tuchtberoepen ingekomen in 2007

Appellant/Tuchtoverheid	Omschrijving tuchtvergrijp of ordemaatregel	Beslissing tuchtoverheid	Beslissing beroepscommissie
1. V. / gemeente S.	Niet uitvoeren aantal opdrachten	1 maand schorsing met inhouding van salaris tot niveau leefloon	Geen reden tot tuchtsanctie
2. M. / gemeente S.	Plichtsverzuim bij toezicht als redder	1 maand schorsing met inhouding van salaris tot niveau leefloon	Inhouding van salaris van één week
3. V. / gemeente A.	Herhaald drankmisbruik tijdens werkuren	1 maand schorsing met inhouding van salaris	Schorsing van 1 maand met inhouding van salaris, beperkt tot het niveau van het leefloon
4. V. / gemeente K.	Preventieve schorsing wegens opstart strafonderzoek in een zaak rond onregelmatigheden stedenbouwkundige dossiers	Verlenging van preventieve schorsing met inhouding van salaris	Verlenging van preventieve schorsing zonder inhouding van salaris
5. V. / gemeente Z.	Strafrechtelijk onderzoek naar aanleiding van mogelijk fysiek geweld tegen collega	Preventieve schorsing met inhouding van 40% van het salaris	Geen redenen tot preventieve schorsing met inhouding van 40% van het salaris
6. V. / gemeente Z.	Plichtsverzuim (herhaaldelijk te laat komen op het werk)	Inhouding van salaris met 20% gedurende zes maanden	Inhouding van salaris met 20% gedurende zes maanden
7. M. / gemeente A.	Plichtsverzuim (onvoldoende prestaties leveren tijdens de diensturen)	Ontslag van ambtswege	Schorsing gedurende twee maanden
8. S. / gemeente D.	Verduistering van geld	Ontslag van ambtswege	Schorsing gedurende vier maanden
9. H. / gemeente M.	Onzorgvuldig handelen door werken te laten aanvangen zonder toestemming schepencollege	Blaam	Geen reden tot tuchtsanctie
10. D. / gemeente M.	Onzorgvuldig handelen door niet respecteren dienstopdracht	Blaam	Geen reden tot tuchtsanctie
11. V. / gemeente Z	Vaak zonder aanvaardbare reden te laat komen op het werk	Preventieve schorsing voor een periode van 4 maanden met inhouding van salaris met 50%	Preventieve schorsing voor een periode van 4 maanden zonder inhouding van salaris met 50%
12. R. / gemeente H.	Plichtsverzuim en fraude	Preventieve schorsing voor een periode van 4 maanden met inhouding van salaris met 50%	Geen redenen tot preventieve schorsing

Appellant/Tuchtoverheid	Omschrijving tuchtvergrijp of ordemaatregel	beslissing tuchtoverheid	Beslissing beroepscommissie
13. V. / gemeente Z.	Agressief gedrag en mogelijk fysiek geweld tegenover collega	Schorping voor een periode van drie maanden	Geen reden tot tuchtsanctie
14. V. / gemeente K.	Preventieve schorsing wegens opstart strafonderzoek in een zaak rond onregelmatigheden stedenbouwkundige dossiers	Verlenging van preventieve schorsing met inhouding van salaris	- Bevestiging van de preventieve schorsing - Heropening debatten over inhouding salaris
15. R. / gemeente H.	Plichtsverzuim en fraude	Ontslag van ambtswege	Ontslag van ambtswege
16. V. / gemeente Z.	Vaak zonder aanvaardbare reden te laat komen op het werk	Ontslag van ambtswege	Ontslag van ambtswege
17. V. / gemeente A.	Herhaald drankmisbruik tijdens werkuren	Ontslag van ambtswege	Ingediend beroepschrift niet ontvankelijk wegens niet vermeldde argumenten
18. B. / gemeente T.	Onrespectvol gedrag tegenover hiërarchische overste	Blaam	Geen reden tot tuchtsanctie
19. V. / gemeente M.	Gebruik van gemeentelijke goederen voor privé-doeleinden	Inhouding van salaris ten beloop van 25% gedurende 3 maanden	Geen reden tot tuchtsanctie
20. G. / gemeente W.	Afleveren kapvergunning zonder goedkeuring schepencollege	Ontslag van ambtswege	Één maand schorsing
21. V. / gemeente Z.	Onheus gedrag tegenover hiërarchische medewerkers	Schorping voor een periode van 5 dagen	Beroepscommissie verklaart zich onbevoegd omdat het een tuchtsanctie tegen een brandweerman betreft
22. H. / gemeente A.	Valsheid in geschrifte en passieve omkoping	Ontslag van ambtswege	Ontslag van ambtswege
23. V. / gemeente K.	Preventieve schorsing wegens opstart strafonderzoek in een zaak rond onregelmatigheden stedenbouwkundige dossiers	Preventieve schorsing – intrekking RB d.d. 30.08.2007 tot inhouding salaris – herenaming beslissing en aangepaste formele motivering	Geen inhouding van salaris (samengevoegd met dossier nr. 14 van tabel)
24. V. / gemeente H.	Onrespectvol en onheus gedrag tegenover diensthoofd	Blaam	Blaam

Vaststellingen

Uit dit overzicht blijkt dat de Beroepscommissie voor tuchtzaken in 7 van de 24 beroepen de tuchtsanctie of de preventieve schorsing opgelegd door de tuchtverheid heeft bevestigd.

In één geval heeft de Beroepscommissie voor tuchtzaken zich onbevoegd verklaard omdat het een tuchtsanctie tegen een brandweerman betrof.

Verder heeft de Beroepscommissie één beroepschrift niet ontvankelijk verklaard omdat betrokkene had nagelaten om argumenten in het beroepschrift te vermelden en geen gevolg had gegeven aan het verzoek om dat alsnog te doen.

In 15 gevallen heeft de Beroepscommissie voor tuchtzaken gebruik gemaakt van haar hervormingsbevoegdheid:

- In zes van de 15 beroepen besliste de beroepscommissie dat er geen reden was tot het opleggen van een tuchtsanctie.
- In twee dossiers waar de tuchtverheid een preventieve schorsing had opgelegd, heeft de beroepscommissie beslist dat er geen redenen waren om een preventieve schorsing op te leggen.
- In vier zaken heeft de beroepscommissie een lichtere tuchtsanctie opgelegd.
- Tot slot heeft de beroepscommissie in enkele dossiers de initiële beslissing tot preventieve schorsing met inhouding van salaris hervormd in een preventieve schorsing zonder inhouding van salaris.

In geen enkel geval heeft de beroepscommissie een zwaardere tuchtsanctie opgelegd.

Besluit

Opmerkelijk is het zelfstandige optreden van de Beroepscommissie voor tuchtzaken. In de vroegere regeling die van kracht was voor de inwerkingtreding van het gemeentedecreet, had de minister slechts een heel beperkte beslissingsruimte. Hij kon de besluiten van de tuchtverheden enkel goedkeuren of niet goedkeuren. Men kan vaststellen dat de beroepscommissie wel degelijk gebruik maakt van haar decretaal verruimde bevoegdheid.

De beroepscommissie heeft in de meeste beroepsdossiers de initiële beslissingen omgebogen naar een (veel) lichtere sanctie.

Wijziging samenstelling beroepscommissie voor tuchtzaken Ten aanzien van het statutair gemeente- en provinciepersoneel

Na het ontslag van Annemie Vos als assessor afkomstig uit een lokaal of provinciaal bestuur bij de Beroepscommissie voor tuchtzaken, heeft Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, op 21 december 2007 beslist dat Linda Snoeys met ingang van 21 december 2007 het mandaat van Annemie Vos tot assessor afkomstig uit een lokaal of provinciaal bestuur bij de Beroepscommissie voor tuchtzaken beëindigt.

Tevens werd Thérèse Longueville vanaf 21 december 2007 benoemd tot plaatsvervangend assessor afkomstig uit een lokaal of provinciaal bestuur bij de Beroepscommissie voor tuchtzaken.

In de Beroepscommissie voor tuchtzaken inzake het statutair gemeente- en provinciepersoneel zetelen momenteel de volgende effectieve en plaatsvervangende leden:

- Yves Debrauwere, voorzitter
- Jan Kamoen, plaatsvervangend voorzitter
- Linda Snoeys, assessor afkomstig uit een lokaal bestuur
- Thérèse Longueville, plaatsvervangend assessor afkomstig uit een lokaal bestuur
- André Deruyver, assessor-deskundige
- Dany Socquet, plaatsvervangend assessor-deskundige

Chris Rollewagen blijft griffier van de Beroepscommissie voor tuchtzaken maar voortaan zijn Hilde Vanmechelen en Stefaan Helegeer door de administrateur-generaal van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur als plaatsvervangend griffier aangewezen.

Stefaan Helegeer

Rechtspositieregeling gemeente- en provinciepersoneel Veelgestelde vragen en antwoorden

In dit artikel een selectie van een aantal vragen die naar aanleiding van de infosessies over het besluit van de Vlaamse Regering van 7 december 2007 houdende de minimale voorwaarden voor de personeelsformatie, de rechtspositieregeling en het mandaatstelsel van het gemeentepersoneel en het provinciepersoneel en houdende enkele bepalingen betreffende de rechtspositie van de secretaris en de ontvanger van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn zijn gesteld. De infosessies hadden plaats in de loop van februari van dit jaar. Op de website van ons agentschap kunt u terecht voor nog meer vragen. De antwoorden zijn geformuleerd op basis van een consensus die erover bereikt werd binnen het Agentschap voor Binnenlands Bestuur.

De rechtspositieregeling vermeldt dat de functie gemeentesecretaris een diploma vereist dat toegang geeft tot het niveau A en een managementtesting.

Blijft echter de beperking gelden dat specifieke diploma's naar voren geschoven worden, inclusief het vereiste van minimum van 60 uren administratief recht in een van die gevolgde opleidingen? Of vervalt dat nu? Hoe is de regeling hierover in verband met de OCMW-secretaris?

De zogenaamde "vereiste van 60 uren administratief recht" stond in het koninklijk besluit van 20 juli 1976 tot vaststelling van de grens van de algemene bepalingen betreffende de voorwaarden tot benoeming in de graden van gemeentesecretaris, adjunct-secretaris en gemeentelijke ontvanger. Door de schrapping van een uitvoeringsbevoegdheid voor de Koning over personeelsaangelegenheden in de Nieuwe Gemeentewet, had dit KB al sedert 1993 geen rechtsgrond meer en was het dus niet meer van kracht. Om alle onduidelijkheid hierover definitief weg te nemen werd het KB van 20 juli 1976 opgenomen in de opheffingsbepalingen van het ge-

meentedecreet van 15 juli 2005 (zie artikel 303, 6° van het gemeentedecreet). Deze opheffing is al in werking getreden op 1 januari 2007 (zie art. 1, 39°, c, van het besluit van de Vlaamse Regering van 24 november 2006).

Voor de OCMW's werd het KB van 20 juli 1993 tot vaststelling van de algemene bepalingen inzake het administratief en geldelijk statuut van de OCMW-secretarissen en ontvangers grotendeels opgeheven door artikel 223 van het besluit met ingang van 1 januari 2008. In de nog niet opgeheven bepalingen komen de "60u administratief recht" niet meer voor (een coördinatie van de tekst na de gedeeltelijke opheffing kan worden geraadpleegd op www.vlaanderen.be/binnenland).

Is het besluit rechtspositieregeling ook van toepassing op:

- het personeel van autonome gemeentebedrijven?
- het personeel van de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden?
- het personeel van een extern verzelfstandigd agentschap in privaatrechtelijke vorm, zoals een vzw?
- het OCMW?

Het personeel van autonome gemeentebedrijven

Ja, dat volgt uit artikel 241, §2 van het gemeentedecreet: "De overeenstemmende rechtspositieregeling van het gemeentepersoneel is van toepassing op het personeel van het autonoom gemeentebedrijf. Het autonoom gemeentebedrijf stelt de afwijkingen op deze rechtspositieregeling vast, voor zover het specifieke karakter van het autonoom gemeentebedrijf dat verantwoordt. Het gemeentebedrijf bepaalt de rechtspositieregeling van de betrekkingen die niet bestaan binnen de gemeente."

Het orgaan dat bevoegd is om die afwijkingen vast te stellen, wordt bepaald in de statuten van het autonoom gemeentebedrijf.

Het personeel van de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden

Het besluit is van toepassing op het gemeentepersoneel en het provinciepersoneel. Het is een uitvoeringsbesluit van enerzijds het gemeentedecreet en anderzijds het provinciedecreet. Het is geen uitvoeringsbesluit van het decreet van 6 juli 2001 houdende intergemeentelijke samenwerking.

Dus nee, dit besluit is niet van toepassing op het personeel van de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden. Het intergemeentelijk samenwerkingsverband is vaak een rechtspersoon met eigen personeel, dat geen gemeentepersoneel is. De personeelsleden van de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden kunnen uit dat besluit dan ook geen rechten putten. Het 'administratief en geldelijk statuut' en het arbeidsreglement van het eigen personeel van de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden wordt al naargelang het geval, krachtens artikel 69 (dienstverlenende en opdrachthoudende verenigingen) of artikel 16 (projectvereniging) van het decreet van 6 juli 2001 houdende intergemeentelijke samenwerking, vastgesteld door de raad van bestuur van het intergemeentelijk samenwerkingsverband.

Het personeel van extern verzelfstandigde agentschappen in privaatrechtelijke vorm, zoals een vzw

Eigen personeel

Het personeel van extern verzelfstandigde agentschappen in privaatrechtelijke vorm, zoals vermeld in artikel 245 van het gemeentedecreet en artikel 238 van het provinciedecreet, is geen gemeentepersoneel of provinciepersoneel. Niet de gemeente of de provincie, maar wel het privaatrechtelijke agentschap is de juridische en de feitelijke werkgever van dat personeel. De personeelsleden hebben daarmee een rechtstreekse contractuele band. Het besluit is niet van toepassing op die personeelsleden van vzw's (noch van vennootschappen of stichtingen). Die personeelsleden vallen onder het private arbeidsrecht en voor de minimale loon- en arbeidsvoorwaarden onder het betreffende paritaire comité. Op voorwaarde dat de minimale loon- en arbeidsvoorwaarden van het paritaire comité en de overige arbeidsrechtelijke regels (wet op de arbeidsovereenkomsten, jaarlijkse vakantie e.d.) worden nageleefd, kan de vzw er eventueel voor kiezen om haar beleid voor bepaalde onderdelen, zoals de sa-

larisschalen, af te stemmen op dat van de gemeente.

Ter beschikking gesteld personeel of overgedragen personeel

Volgens artikel 230 van het gemeentedecreet is het mogelijk dat personeel ter beschikking gesteld wordt of overgedragen wordt aan een extern verzelfstandigd privaatrechtelijk agentschap. Zie hiervoor de memorie van toelichting bij artikel 230 van het gemeentedecreet.

Artikel 247 van het gemeentedecreet bepaalt dat bij gemeentelijke extern verzelfstandigde agentschappen in privaatrechtelijke vorm de eventuele terbeschikkingstelling of overdracht van personeel ook geregeld wordt in de rechtspositieregeling en in de samenwerkingsovereenkomst tussen de gemeente of de provincie en bijvoorbeeld een vzw. Dat betekent dat in die samenwerkingsovereenkomst ook kan bepaald worden aan welke loon- en arbeidsvoorwaarden die ter beschikking gestelde personeelsleden onderworpen zullen zijn.

Conclusie: het is dus niet het besluit als zodanig dat de toestand regelt van het ter beschikking gestelde of overgedragen personeel, maar de plaatselijke rechtspositieregeling enerzijds en de samenwerkingsovereenkomst tussen gemeente en vzw anderzijds.

Het OCMW

Voor de OCMW's is artikel 42 van de OCMW-wet van kracht. Dat artikel zorgt, voor een deel van het personeel (de gemeenschappelijke "graden"), voor een (gedeeltelijke) automatische doorwerking van de gemeentelijke rechtspositieregeling als regeling die van kracht is voor het OCMW-personeel.

Het uitvoeringsbesluit van de Vlaamse Regering van 7 december 2007 bepaalt voor het gemeentepersoneel een aantal minimale voorwaarden. De gemeenten moeten hun eigen regelgeving aanpassen binnen het raamkader

van het vermelde uitvoeringsbesluit. Die aanpassingen zullen dan in een aantal gevallen, zoals vroeger, rechtstreeks ook van toepassing zijn op (een deel van) het OCMW-personeel.

Het uitvoeringsbesluit van de Vlaamse Regering van 21 december 2007 betreffende de secretarissen en de financieel beheerders/ontvangers bevat rechtstreeks werkende bepalingen specifiek voor de OCMW-secretarissen en -ontvangers. In het uitvoeringsbesluit van 7 december 2007 worden ook de salarissen van de OCMW-secretarissen en ontvangers rechtstreeks geregeld, en niet meer gekoppeld zoals vroeger via een percentage aan de salarissen van de gemeentecretarissen en voormalige gemeenteontvangers.

Het personeel van de brandweer valt niet onder het toepassingsgebied van het besluit rechtspositieregeling. Heeft het dan een ander statuut dan het gemeentepersoneel?

Het personeel van de brandweer valt inderdaad niet onder het toepassingsgebied van het besluit van 7 december 2007, noch onder de andere uitvoeringsbesluiten met betrekking tot personeel, zoals de tucht.

Het beroepsbrandweerpersoneel is toch gemeentepersoneel? Jawel, maar het besluit heeft betrekking op het gemeentepersoneel, vermeld in artikel 102 van het gemeentedecreet, "onder voorbehoud van bijzondere regelingen die door of krachtens andere wettelijke of decretale bepalingen zijn vastgesteld." Het gemeentelijke brandweerpersoneel is een personeelscategorie die aan 'andere wettelijke bepalingen' onderworpen is.

Het beleid inzake (de politie en) de brandweer is volgens artikel 6, §1... van de Bijzondere Wet op de Hervorming van de Instellingen een exclusieve federale bevoegdheid. De Vlaamse Regering is

Het besluit legt een streefcijfer op van 2% voor het totale personeelsbestand bij het bestuur. In tegenstelling tot de huidige regeling, vallen hier niet alleen statutaire personeelsleden, maar ook contractanten onder.

De voorwaarden waaraan men moet voldoen om voor de toepassing van dit besluit beschouwd te worden als een persoon met een arbeidshandicap, zijn opgenomen in artikel 28 van het besluit. Het aantal categorieën dat daarin opgesomd wordt, is uitgebreider dan in het bovengenoemde besluit van 1977. De opsomming in artikel 28 is limitatief: er kunnen geen andere categorieën aan toegevoegd worden.

Moet het bestuur eerst putten uit een bestaande wervingsreserve of kan het een nieuwe procedure opstarten?

Als het bestuur een wervingsreserve aanlegt, moet het zolang er nog kandidaten in die wervingsreserve zijn, eerst daaruit kandidaten nemen, voor het opnieuw kan overgaan tot het putten uit een nieuwe reserve voor dezelfde functie of graad. Dat is een faire houding tegenover de kandidaten die volgt uit de beslissing om een wervingsreserve aan te leggen (art. 22 van het besluit).

Mag de gemeentesecretaris als waarnemer de selectie bijwonen als hij aanstellende overheid is?

De gemeentesecretaris, die de bevoegdheid van aanstellende overheid heeft, mag geen deel uitmaken van de selectiecommissie, ook niet als waarnemer.

dus niet bevoegd voor de rechtspositieregeling van het brandweerpersoneel.

De artikelen 9 en 13 van de Wet op de civiele bescherming van 31 december 1963 bepalen wat de Koning, dus de federale regering, op het gebied van de rechtspositieregeling van het brandweerpersoneel regelt. Dat zijn:

- "de algemene regels waarbinnen de gemeenteraden de personeelsformatie, de bezoldigingsregeling en het administratief statuut, de wedenschappen, de vergoedingen en toelagen en met name de haard- en standplaatstoelage, het vakantiegeld..., alsook de voorwaarden voor werving, benoeming en bevordering voor het personeel van de openbare brandweerdiensten" zie daarvoor de desbetreffende koninklijke besluiten
- een model van grondreglement, dat de gemeenteraden moeten invullen of aanvullen

De gemeenteraad vult het grondreglement van de brandweer aan voor zover bepaalde aangelegenheden niet of niet volledig door de Koning geregeld

werden. Die openstaande beleidsruimte wordt dus niet ingevuld door de gewesten, maar door de gemeenteraden.

Samengevat:

- nee, dit besluit is helemaal niet van toepassing op het gemeentelijke brandweerpersoneel; het besluit heeft dus ook geen impact op de tot nu toe bestaande regels voor het brandweerpersoneel
- ja, het brandweerpersoneel heeft een eigen rechtspositieregeling

Is er voor de tewerkstelling van gehandicapten een wijziging in het aantal ten opzichte van de huidige situatie? En wat met de definitie van gehandicapte?

Ja, de bepalingen over de aanwerving van personen met een arbeidshandicap treden in de plaats van de bepalingen van het koninklijk besluit van 23 december 1977 tot vaststelling van het aantal mindervaliden dat door de provincies, de gemeenten, de verenigingen van gemeenten en de agglomeraties van gemeenten moet worden tewerkgesteld.

Kan men in een selectieprocedure bv. 3 kandidaten selecteren en dan voorstellen aan het college van burgemeester en schepenen (bv. voor een gesprek), waarna het college de beslissing neemt?

Het selectieprogramma dat vooraf vastgesteld werd moet worden gevolgd. Als de selectieprocedure resulteert in een lijst van de geslaagde of geschikt bevonden kandidaten, dan kiest de aanstellende overheid daaruit een kandidaat en motiveert ze uitdrukkelijk haar keuze (art 19 VVR). De aanstellende overheid (in casu het college van burgemeester en schepenen) kan geen bijkomende selectieverrichtingen doen.

Art. 27 van het besluit: moet ook voor tijdelijke functies een aanwervingsexamen ingericht worden?

Afdeling VI van het besluit bepaalt de gevallen waarin de raden afwijkingen kunnen voorzien op de algemeen geldende bepalingen over de aanwervingsprocedure (afdeling II) en de selectieprocedure (afdeling III) voor bepaalde soorten functies en op de voorwaarde dat men moet slagen voor een selectie (art. 11, §1, 2°).

Art. 27 van het besluit regelt dat voor tijdelijke contractuele betrekkingen met een tewerkstellingsduur van maximaal één of twee jaar. In de plaats van de algemeen geldende procedures, stelt de raad voor die betrekkingen zelf een aangepaste aanwervingsprocedure en selectieprocedure vast. Dat houdt in dat de raad voor een korte, contractuele tewerkstellingsduur van maximaal één of twee jaar, perfect kan bepalen dat de selectie geen 'klassiek examen' is (bijvoorbeeld voor de toegang tot een startbaanovereenkomst) en dat de selectietechnieken in dat geval beperkt zijn tot bijvoorbeeld een interview (zie ook voorbeeld van rechtspositieregeling).

Proeftijd gemeentesecretaris/financieel beheerder. Vanaf wanneer is dit van toepassing? Slechts als dit lokaal werd ingevoerd in het statuut/rechtspositieregeling? Momenteel is hiervan niets opgenomen.

Artikel 105, §2, 3° van het gemeentedecreet bepaalt dat alle personeelsleden aangesteld worden op proef. Onder "alle" personeelsleden moeten met name ook de decretale graden gerekend worden. Die bepaling is al enige tijd van kracht.

De proeftijd is op de decretale graden van toepassing krachtens het gemeentedecreet als zodanig, dat in de hiërarchie van de rechtsnormen hoger staat dan een plaatselijke rechtspositieregeling. De raad stelt wel de nadere regels vast voor de proeftijd van de titularissen van de decretale graden. Dat gaat over de duur van de proeftijd, over eventueel te volgen opleidingen en ook over de evaluatie tijdens de proeftijd (artikel 51 van het besluit).

Is evaluatie van een hogere rang door een lagere rang mogelijk? Bijvoorbeeld, een deskundige op B-niveau is diensthoofd. Binnen die dienst is ook een psycholoog werkzaam op A-niveau. Mag de B de A evalueren?

Als de functioneel leidinggevende de titularis van niveau B is, dan is art. 44 van het besluit (= de evaluatie door ten minste één leidinggevende, bij voorkeur de rechtstreeks leidinggevende) gerespecteerd. Die situatie kan zich voordoen, maar eerder als uitzondering op de algemene situatie waarbij de leidinggevende-evaluator van een hogere rang is.

Wat is er gewijzigd aan de vormingspakketten voor de functionele loopbaan? Mogen besturen dit nog opleggen?

De concretisering van het vormingsrecht en de vormingsplicht wordt minder centraal geregeld. De Vlaamse Regering koppelt vorming niet aan een functionele loopbaan en legt evenmin een minimumaantal uren vorming per fase van de functionele loopbaan op. Vorming kan uiteraard worden opgelegd, maar dan niet meer als vereiste voor de functionele loopbaan.

Wat is verplicht in het kader van tussenkomst in de kosten woonwerkverkeer?

Verplicht:

De lokale besturen zijn op grond van artikel 1 van de wet van 27 juli 1962 tot vaststelling van een werkgeversbijdrage in het verlies geleden door de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen ingevolge de uitgifte van abonnementen voor werklieden en bedienden, verplicht om voor het gebruik van de trein voor de verplaatsing van en naar het werk bij te dragen in de kosten van het sociale treinabonnement.

Het personeelslid dat minstens 66% arbeidsongeschikt is, ontvangt een vergoeding voor de verplaatsing met de wagen (beperkt tot kostprijs treinkaart 2de klasse).

Facultatief:

- voor het gebruik van bus, tram of metro beslissen de besturen autonoom in welke mate de kosten vergoed worden.
- ook de fietsvergoeding van 15 eurocent per kilometer is facultatief
- het bestuur kan het treinabonnement voor een hoger bedrag – of zelfs volledig – ten laste nemen

Ambtshalve herplaatsing in lagere graad. Wat is een "lagere graad"?

Dat is niet bepaald. Het besluit biedt aldus ruimte aan het bestuur voor een gepaste oplossing. In het verslag aan de Vlaamse Regering staat bij artikel 101 dat niet wordt verduidelijkt wat wordt verstaan onder een lagere graad. Er is "ruimte voor de meest geschikte oplossing", dat kan een herplaatsing zijn in een functie van een naast lagere graad of zelfs in een functie van een graad van een lager niveau. Het bestuur kan zelf, binnen de grenzen van de billijkheid en op voorwaarde dat het het personeelslid vooraf hoort en rekening houdt met de competenties en de belangstelling van het personeelslid, een lagere graad kiezen.

Verlies hoedanigheid statutair personeelslid na langdurige afwezigheid wegens ziekte. Wat is "langdurig"?

Met de medische ongeschiktheid wordt in dit geval alleen de medische ongeschiktheid bedoeld die door de bevoegde federale gezondheidsdienst behoorlijk wordt vastgesteld nadat het personeelslid zijn ziektekrediet heeft opgebruikt.

Dit moet samengelezen worden met art. 188 van het besluit in verband met de verklaring tot definitieve ongeschiktheid, met het oog op een eventuele vervroegde pensionering om gezondheidsredenen.

Kan er een beperking gezet worden op de valorisatie van diensten in de privésector of als zelfstandige?

Inderdaad, beperkingen in tijd of voor knelpuntberoepen zijn mogelijk. Artikel 115 van het verslag: de eerste voorwaarde is dat deze diensten relevant moeten zijn voor de uitoefening van de functie. Daarenboven bepaalt

de raad nog eens of de diensten onbeperkt in aanmerking worden genomen dan wel tot een maximum aantal jaren.

De raad kan er ook voor kiezen om de genoemde diensten niet te valoriseren voor de geldelijke anciënniteit.

Wordt bij pensionering of overlijden het volledige maandsalaris uitbetaald?

Ja (art.130 van het besluit, tweede lid). Als het personeelslid in de loop van de maand overlijdt, wordt het salaris voor de volledige maand betaald. In verband met de pensionering geldt ook dat in de huidige pensioenreglementering het pensioen kan verleend worden vanaf de eerste dag van de maand die volgt op die van de 60e verjaardag van het personeelslid of vanaf de eerste dag van de maand die volgt op die van de stopzetting van zijn functies, als die zich later dan zijn 60e verjaardag voordoet. Hieruit blijkt dat dit de eerste van de maand zal zijn.

Verlof moet opgenomen worden voor het einde van het jaar. Er zijn besturen die overdracht mogelijk maken naar het 1ste kwartaal van volgend jaar. Kan dat behouden blijven?

Ja. Hoewel een personeelslid in principe zijn vakantiedagen voor het einde van het jaar moet opnemen, wordt in dit besluit niet geraakt aan bestaande regelingen van mogelijkheden tot tijdelijke overdracht van een beperkt aantal verlofdagen (cf. verslag aan de Regering art. 176).

Artikel 176 van het besluit bepaalt dat het aantal vakantiedagen voor een volledig arbeidsjaar niet minder dan dertig werkdagen en niet meer dan vijfendertig werkdagen mag bedragen. Hoe zit het met de verhoging van de vakantiedagen wegens leeftijd nl.

+ 1 dag vanaf 45 jaar

+ 1 dag vanaf 50 jaar

+ 1 dag vanaf 60 jaar

enz.

Mag het gemeentebestuur afwijken van het in art. 176 aantal vakantiedagen?

Het besluit sluit de mogelijkheid niet uit om verhogingen op basis van leeftijd toe te kennen. Het is belangrijk dat niet wordt afgeweken van het minimum van 30 en het maximum van 35 werkdagen per jaar.

Artikel 176, §1 van het besluit bepaalt: "Het personeelslid heeft jaarlijks recht op een door de raad te bepalen aantal werkdagen betaalde vakantie. Het aantal vakantiedagen mag voor een volledig arbeidsjaar niet minder bedragen dan 30 werkdagen en niet meer bedragen dan 35 werkdagen...." Is deze bepaling dwingend recht in die zin dat elk bestuur vanaf 1.1.2008 verplicht is 30 verlofdagen te geven of kan hiermee gewacht worden tot bijvoorbeeld na de aanpassing van het bestaande administratief statuut en het reglement voor het contractueel personeel?"

Om de rechtszekerheid te garanderen voor de periode tussen de datum van inwerkingtreding van dit besluit, 1 januari 2008, en de datum van de plaatselijke implementatie ervan, bepaalt art. 237, eerste lid, dat de plaatselijke reglementaire bepalingen tot de datum van plaatselijke uitvoering van kracht blijven. Dat impliceert dat deze bepaling slechts afdwingbaar is vanaf het ogenblik dat ze is ingeschreven in het plaatselijke sta-

tuut. Let wel, met ingang van 1 januari 2009 moeten de plaatselijke rechtsposi-
tieregelingen aan het besluit geconfor-
meerd zijn.

Aanvraag verlof en ziekte achter- af: wat gebeurt er met het verlof?

Artikel 178 van het besluit voorziet vol-
gende mogelijkheden voor de statutaire
personeelsleden:

- personeelslid wordt ziek vóór de aan-
vang van aangevraagde vakantie-
dagen: het verlof wordt opgeschort
- personeelslid wordt tijdens verlof
gehospitaliseerd: verlof wordt opge-
schort vanaf de eerste dag van de
ziekenhuisopname.
- personeelslid wordt ziek tijdens verlof:
raad bepaalt wanneer en onder
welke voorwaarden de vakantie
van een statutair personeelslid wordt
opgeschort.

Voor de contractuele personeelsleden
is de betreffende regeling vastgelegd
in het KB van 30 maart 1967. Artikel 68
van dit KB bepaalt ondermeer dat geen
enkele dag arbeidsongeschiktheid
wegens een ongeval, een ziekte of bij-
voorbeeld ook wegens rust bij bevalling,
mag worden aangerekend als jaarlijkse
vakantiedag.

Feestdagenwet niet van toepas- sing op de lokale besturen maar wel overgenomen in het decreet + 11 juli. In veel besturen werd er verlof voorzien op 2 januari. Wordt dat afgeschaft?

Artikel 179 van het besluit bevat een ex-
haustieve opsomming van de feestda-
gen. Deze lijst, waarop 2 januari en ook
26 december niet voorkomt, moet ech-
ter aangevuld worden met drie extra
feestdagen naar keuze van het bestuur.

Bovendien kan de raad conform art.
218 van het besluit nog dienstvrijstellin-
gen geven die niet in het besluit voor-
zien zijn.

Het besluit kiest voor de federale regeling, maar voorziet in een overgangsregeling voor die be- sturen die 666 ziektekredietdagen hanteren. Kan dat ook voor nieu- we medewerkers blijvend gehan- teerd worden?

Nee, conform art. 187, § 1 van het be-
sluit worden de ziektekredietdagen toe-
gekend in de vorm van een krediet van
21 werkdagen per jaar volledige dienst-
activiteit. Het stelsel waarbij meteen
666 ziektekredietdagen voor de hele
loopbaan wordt toegekend, wordt niet
meer toegepast en wordt afgebouwd.
In art. 234 van het besluit is er wel een
overgangsbepaling voorzien voor de in
dienst zijnde statutaire personeelsleden
die deze regeling genoten.

Vervangt het onbetaald verlof het verlof wegens dringende redenen van familiaal belang?

Het verlof wegens dringende re-
den van familiaal belang zou onder
het onbetaald verlof kunnen val-
len. Dat laatste kan echter ook voor
andere gevallen gebruikt worden.

Een personeelslid kan hiervoor ook jaar-
lijkse vakantiedagen gebruiken, bv. de 4
dagen waarop men recht heeft zonder
dat dit geweigerd kan worden.

Onbetaald verlof moet onderscheiden
worden van omstandigheidsverlof. Een
aantal dringende familiale redenen
zoals overlijden, huwelijk, communie
enzovoorts vallen onder het omstan-
digheidsverlof (art. 209 van het besluit).
Daarnaast kan het personeelslid even-
eens 20 werkdagen per kalenderjaar of
2 jaar per loopbaan onbezoldigde ver-
lofdagen nemen, buiten de proeftijd. De
raad bepaalt de regels voor de toeken-
ning daarvan. Er wordt niet verduidelijkt
waarvoor dat verlof moet dienen, dat is
dus vrij.

Artikel 209 bepaalt overigens dat de
regeling van omstandigheidsverlof de
besturen toelaat aan alle personeelsle-
den hetzelfde aantal verlofdagen toe
te kennen bij bijzondere gebeurtenissen
van persoonlijke of familiale aard.

Daarnaast zijn intussen ook bijzondere
vormen van loopbaanonderbreking als
recht in de plaats gekomen van som-
mige vroegere vormen van onbetaald
verlof.

Bestaan er verplichte dienstvrijstel- lingen inzake donatie van bloed, beenmerg of organen, of voor vrij- willigers van het Rode Kruis?

Ja, deze dienstvrijstellingen worden ge-
regeld in de artikelen 214 en 215 van
het besluit. Concreet krijgt een perso-
neelslid dienstvrijstelling voor het afstaan
van beenmerg à rato van maximaal
vier werkdagen per afname. Voor het
afstaan van organen of weefsels wordt
dienstvrijstelling verleend voor de duur
van de onderzoeken, de ziekenhuisop-
name en het herstel.

Voor het afstaan van bloed, plasma of
bloedplaatjes krijgt het personeelslid één
dag dienstvrijstelling, maximaal één dag
per maand. Die dienstvrijstelling wordt
opgenomen omwille van het grote be-
lang ervan voor de volksgezondheid.
Elke donor moet een dag compensatie
krijgen, maar om misbruik tegen te gaan
en om de goede werking van de dienst
niet in het gedrang te brengen is deze
compensatie beperkt tot één dag per
maand.

Art. 88 "met uitzondering van art. 51, §1, 1°": evaluatie in de proef- tijd. Betekent dit dat er geen proef- tijd is voor mandaathouders?

Nee, er is wel degelijk een proeftijd
voor mandaathouders (aldus art. 85, §
2 van het besluit dat stelt dat de raad
de duur van de proeftijd voor de man-
daatfuncties bepaalt). Verder staat in
artikel 85, § 2 van het besluit dat artikel

35, met uitzondering van de mogelijkheid van verlenging van de proeftijd, van overeenkomstige toepassing is op de evaluatie van de proeftijd. Met andere woorden: er is zowel een proeftijd als een evaluatie in de proeftijd voorzien voor de mandaathouders.

Is het correct dat het bestuur overuren die niet binnen de 4 maanden kunnen opgenomen worden mag uitbetalen?

Als de plaatselijke rechtspositieregeling geen verplichting oplegt om de overuren altijd binnen 4 maanden te recupereren met inhaalrust, dan moeten zij uitbetaald worden, tenminste als door omstandigheden buiten de wil van het personeelslid de inhaalrust niet werd genomen.

Voor de personeelsleden van niveau A zullen de resterende overuren uitbetaald worden als uursalaris (aan 100%). De personeelsleden van niveau B, C, D en E krijgen niet alleen de uren uitbetaald, maar kunnen ook een toeslag dan wel extra compenserende inhaalrust krijgen. De decretale graden zijn uitgesloten van het toepassingsgebied van de overuren en de toeslag.

Artikel 141, §2-4 van het besluit bepaalt welke toeslag of extra inhaalrust moet worden toegekend.

De toeslagen zijn afhankelijk van het tijdstip waarop ze worden gepresteerd.

- overuren op weekdays tussen 6 en 22 uur: een toeslag van 25% per uur
- overuren op weekdays tussen 22 en 6 uur: een toeslag van maximum 25% per uur (het bestuur kan ook beslissen om 0% toeslag toe te kennen)
- overuren op zaterdag tussen 0 en 24 uur: een toeslag van maximum 25% per uur (het bestuur kan ook beslissen om 0% toeslag toe te kennen)
- overuren op zondag of reglementaire feestdagen tussen 0 en 24 uur: een toeslag van maximum 25% per uur (het bestuur kan ook beslissen om 0% toeslag toe te kennen)

Als het personeelslid gedurende een periode van vier maanden overuren gepresteerd heeft op verschillende hierboven vermelde tijdstippen en het totaal aan gepresteerde overuren binnen die periode van vier maanden niet heeft kunnen compenseren met inhaalrust, geniet het voor de nog resterende overuren het meest gunstige overloon of de meest gunstige regeling van extra inhaalrust.

Kan de toepassing van de overurenregeling voor bepaalde niveaus (buiten de decretale graden) uitgesloten worden?

Neen, de regeling die de raden in de rechtspositieregeling inschrijven is van toepassing op alle personeelsleden, met uitzondering van de decretale graden en de personeelsleden onderworpen aan de Arbeidswet.

In de veronderstelling dat iedereen in principe binnen de referentietermijn overuren zou moeten kunnen compenseren, is de regeling voor alle personeelsleden, ook de decretale graden, in beginsel gelijk. Enkel wanneer men niet binnen de termijn van vier maanden zou kunnen compenseren, liggen de compensatiecriteria wel uit elkaar.

Kan het uitkeren van een permanentietoelage aan bepaalde voorwaarden gekoppeld worden, bijvoorbeeld uitkering aan de ploeg van dienst voor ijzelbestrijding enkel als men effectief heeft uitgereden?

Een permanentietoelage kan toegekend worden aan personeelsleden die thuis bereikbaar moeten zijn. De permanentietoelage achteraf alleen van toepassing maken op personeelsleden die effectief opgeroepen zijn, gaat voorbij aan het doel van de toelage. Ze is namelijk specifiek bedoeld als beloning voor de wachtprestaties.

Het is mogelijk om niet met een permanentieplicht te werken en met toepassing van artikel 142 van het besluit, een

verstoringstoelage toe te kennen, wanneer een personeelslid effectief wordt opgeroepen voor een dringend werk, bijvoorbeeld ook voor ijzelbestrijding.

Een cumulatie tussen de permanentietoelage en de verstoringstoelage is echter niet mogelijk omdat dan aan het doel van de beide toelagen wordt voorbijgegaan.

Het is ons niet helemaal duidelijk welke artikelen van de rechtspositieregeling reeds (automatisch) in voege treden vanaf 1.1.2008 (bv. personeelsformatie, géén pro-ratoberekening voor deeltijdse prestaties...) en welke pas van kracht zijn nadat ze lokaal ingevoerd werden. Is het mogelijk om hiervan een oplijsting te maken?

Het besluit van de Vlaamse Regering van 7 december 2007 is, zoals elk besluit van de Vlaamse Regering van een hogere rechtsorde dan een plaatselijk reglement of de plaatselijke rechtspositieregeling, en is rechtstreeks van kracht en afdwingbaar voor de bevoegde rechterlijke instanties, volgens de bepalingen en data in het besluit zelf opgenomen.

Artikel 240 van het besluit bepaalt dat het besluit in werking is getreden op 1 januari 2008, met uitzondering van een aantal opgesomde bepalingen, die in werking zijn getreden met terugwerkende kracht op 1 januari 2007.

Artikel 237 geeft de besturen een overgangperiode van 1 jaar. Binnen dat jaar moeten alle plaatselijke reglementaire bepalingen over de personeelsformatie, de rechtspositieregeling en het mandaatsstelsel in overeenstemming gebracht worden met het besluit. Intussen blijven de bestaande reglementen van kracht, maar alle eventuele (deel)wijzigingen die worden aangebracht in de loop van 2008 moeten in overeenstemming zijn met de bepalingen van het besluit, d.w.z. exact overeenstemmen met sommige dwingende bepalingen of in andere gevallen passen binnen

de toegestane minimum- en maximumgrenzen. Waar het bestuur een vrije keuze krijgt volgens het besluit, kiest het bestuur uiteraard zelf.

Als de raad de personeelsformatie wijzigt in de loop van het jaar 2008, dan moet de formatie volledig vastgesteld worden in overeenstemming met de bepalingen over de personeelsformatie in titel II van het besluit. Dat staat in artikel 237, tweede lid, BVR.

Vanaf 1 januari 2009 heeft het besluit in ieder geval rechtstreekse uitwerking en heeft het voorrang op alle bestaande regelingen. Het is vanaf dan ook rechtstreeks en permanent afdwingbaar. Of het bestuur is blijven stilzitten of niet heeft dan geen enkel belang meer.

Vanaf 2008 is het volgende reeds in werking:

- De berekening van de geldelijke anciënniteit aan 100% zoals bepaald in artikel 116.
- De minimale loonsverhoging na bevordering vastgesteld in artikel 121.

U kunt deze en nog andere vragen in verband met de rechtspositieregeling van gemeente- en provinciepersoneel ook raadplegen op www.vlaanderen.be/binnenland bij de rubriek personeel, vragen en antwoorden (rechts bovenaan).

Richtlijnig

Martine Van Ruyskensvelde

In deze rubriek krijgt u een overzicht van recent opgestelde omzendbrieven over binnenlands bestuur, inburgering en stedenbeleid.

Omzendbrief BB 2008/2 van 25 maart 2008 – richtlijnen opmaak meerjarenplanning vanaf 2009 - integratiesector

De meeste van de huidige overeenkomsten in de integratiesector lopen ten einde op 31 december 2008. Om de subsidiëring vanaf 1 januari 2009 verder te regelen is het noodzakelijk dat de integratiecentra en -diensten een nieuwe meerjarenplanning indienen tegen 30 juni 2008.

De omzendbrief aan de integratiesector bevat richtlijnen voor het opmaken van deze nieuwe meerjarenplanning.

De omzendbrief verschilt enigszins afhankelijk van het type organisatie: de lokale integratiediensten, de lokale integratiecentra en de provinciale integratiecentra.

Parlementaire vragen

In deze rubriek komt een selectie van parlementaire vragen aan bod. Het gaat om vragen die betrekking hebben op de thema's waarrond het Agentschap voor Binnenlands Bestuur werkt.

Gemeentelijk informatieblad Ronse – Neutraliteit

Vraag nr. 81 van 24 januari 2007 van de heer Erik Tack, Vlaams volksvertegenwoordiger, aan de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering¹.

Vraag

1. Wat is de regelgeving over het neutraliteitsprincipe van het gemeentelijk informatieblad tijdens de sperperiode vóór de gemeenteraadsverkiezingen?
2. Is het plaatsen van een hele reeks foto's over de voorbije bestuursperiode in het informatieblad van de gemeente de week vóór de gemeenteraadsverkiezingen in overeenstemming met het neutraliteitsprincipe?
3. Welke sancties kunnen hierop staan?

Antwoorden

1. In omzendbrief BA 2006/02 van 3 februari 2006 worden de provinciale, de gemeentelijke en de OCMW-overheden verzocht om in het jaar van de verkiezingen en tot aan de installatie van de nieuwe raden:
 - met de nodige omzichtigheid op te treden en in extremis geen beslissingen te nemen die het beleid van de nieuwe raden of toekomstige ontwikkeling van de financiën nodeloos zouden kunnen verstoren

- kiesheid aan de dag te leggen in verband met het gebruik van het gemeentelijk informatieblad en andere gemeentelijke of provinciale informatiekanalen waaronder de elektronisch beschikbaar gestelde informatie

Deze informatiekanalen hebben tot doel de bevolking op neutrale en objectieve wijze te informeren over de organisatie en de werking van de diensten en over de gemeentelijke of provinciale activiteiten. Het zijn officiële publicaties van de overheid en niet van een zittende meerderheid. Het gemeentelijk of provinciaal infoblad – of enige andere publicatie verspreid met financiële of andere middelen van de gemeente of provincie – kan dan ook niet politiek gekleurd zijn. Een verstandig bestuur legt zichzelf ter zake uit eigen beweging strenge regels op.

2. Het is niet mogelijk dat de leden van het college of deputatie in het jaar van de verkiezingen, en zelfs buiten, via de informatiekanalen op een systematische wijze hun verwezenlijkingen van de afgelopen bestuursperiode op een rijtje plaatsen. Dat lijkt geen onafhankelijke redactionele bijdrage. Bij officiële overheidsinformatie moet elke schijn van partijdigheid geweerd worden.

Casuïstiek lijkt dit een overtreding van het neutraliteitsbeginsel:

- het is niet duidelijk op basis van welke criteria de foto's geselecteerd zijn
- de collage bevat geen enkele verwijzing naar het door het college aangehaalde strategisch plan; het plan

wordt niet vermeld en er wordt ook geen vergelijking gemaakt van wat in dit strategisch plan zou zijn voorgesteld en welke doelstellingen gehaald zijn en welke niet

- elke kanttekening of kritiek ontbreekt, en de onderschriften zijn vaak van dien aard dat zij het positieve karakter van de realisatie (moeten) benadrukken: "meest ondernemende gemeente, voorbeeld voor vele gemeenten, gigantisch succes, groot succes, een must!, grootste sporthal, perfecte invulling..."
- onduidelijkheid waarom bij een verwijzing naar en in 2006 bekendgemaakt beleidsplan een overzicht gegeven wordt van de periode 2001-2006 en waarom dit overzicht niet in het decembernummer, na de gemeenteraadsverkiezingen, opgenomen kon worden

3. De voor eigen rekening misbruikte gemeenschapsgelden kunnen uit de rekeningen verwijderd worden.

Vraag om uitleg van de heer Bart Caron, Vlaams volksvertegenwoordiger, tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de draagwijdte en de interpretatie van omzendbrief BA 2006/02 betreffende beslissingen tijdens het jaar van de provincieraads-, gemeenteraads- en districtraadsverkiezingen².

¹ Bulletin van Vragen en Antwoorden, Vlaams Parlement, Vragen en Antwoorden nr. 1, oktober 2007, 1015 e.v.

² Handelingen, Vlaamse Parlement, Commissievergadering, Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Bestuurszaken, Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Decreetevaluatie, zitting 2007-2008, 11 maart 2008, 3 e.v.

Vragen

1. Wat is de draagwijdte van de omzendbrief?
2. Geldt de omzendbrief ook buiten de periodes die de aanloop naar de gemeente-, provincie- of districtraadsverkiezingen vormen?
3. Heeft de omzendbrief verordenende kracht?
4. Kunnen de steden en gemeenten die zich niet aan de regels houden op de vingers gefikt worden?
5. Betreft het hier gewoon een richtlijn waar de betrokken overheden zich bij voorkeur aan zouden moeten houden?
6. Mag een meerderheid meer dan de helft van een stadskrant gebruiken om het eigen beleid voor te stellen zonder de oppositie enig weerwoord te bieden?
7. Is het normaal dat een burgemeester zich in een informatieblad uitgebreid laat interviewen?

Antwoord

Omzendbrief BA 2006/02 heeft betrekking op "Beslissingen tijdens het jaar van de provincieraads-, gemeenteraads- en districtraadsverkiezingen". Die brief is dan ook gemaakt in functie van de verkiezingsperiode. Daarbij heb ik duidelijk de aandacht willen vestigen op de noodzaak om als algemene regel van behoorlijk bestuur, in dat jaar de nodige voorzichtigheid in acht te nemen.

Ook buiten de electorale periodes moeten de besturen eenzelfde aandacht besteden aan algemene beginselen van behoorlijk bestuur. Trouwens, in de omzendbrief wordt ook expliciet verwezen naar periodes waarin verkiezingen plaatshebben. Het neutraliteits- en voorzichtigheidsprincipe is altijd van toepassing. Men kan dus tijdens een verkiezingsjaar geen overzicht opnemen in het gemeentelijk infoblad van alle investeringen die zijn gebeurd inzake culturele infrastructuur, sportinfrastructuur,

verkeersveiligheid, rioleringswerken, enzovoort. In het verleden gebeurde dat vaak, maar daar dienen de verkiezingsfolders voor en niet de gemeentelijke infobladen.

Het is belangrijk dat de omzendbrief een duidelijk signaal geeft dat de gemeenschapsgelden correct moeten worden gebruikt. Dat is in de eerste plaats de verantwoordelijkheid van de besturen zelf. Het komt bijgevolg in eerste orde aan hen zelf toe om in te grijpen tegen mogelijke misbruiken. Uiteraard kan, in geval van ernstige klachten, ook beroep gedaan worden op het bestuurlijk toezicht. Als de gouverneur of de minister bevoegd voor het binnenlands bestuur een klacht ontvangen, wordt die onderzocht en kunnen eventueel maatregelen genomen worden, in voorkomend geval zelfs bijvoorbeeld de uitgaven die voor particuliere doeleinden gebruikt zijn, waaronder ook politieke propaganda, uit de rekeningen te verwerpen. De kosten voor de uitgave van het gemeentelijke infoblad voor de maand juni, worden niet betaald door de gemeente, maar wel door diegenen die de redactie voor hun rekening hebben genomen, meer bepaald het uittreedend college van burgemeester en schepenen.

Het is niet verkeerd dat het bestuur via het gemeentelijk infoblad de bevolking informeert over het beleid dat de gemeente voert. Veel hangt daarbij af van de wijze waarop de informatie wordt verstrekt, en niet zozeer van het aantal bladzijden dat aan die informatie wordt besteed.

De essentie is dat dit op een neutrale en objectieve wijze gebeurt. Het voorzichtigheids- en neutraliteitsprincipe moet daarbij voor ogen worden gehouden. Het gaat om officiële publicaties van de overheid en niet van een zittende meerderheid, zodat het organiseren van antwoorden of wederwoorden van de oppositie zelfs niet aan de orde is.

Het infoblad mag geen politiek blad zijn. Het is dus niet de bedoeling dat de

meerderheid en de oppositie een aantal bladzijden van dat infoblad vullen. Dan wordt dat blad een politiek blad en gaat het effect van een infoblad verloren. Gemeentelijke infobladen hebben tot doel de bevolking op neutrale en objectieve wijze te informeren over de organisatie en de werking van de diensten en over de gemeentelijke of provinciale activiteiten. Een verstandig bestuur legt zichzelf uit eigen beweging strenge regels op. Enkel dan kan een onafhankelijke redactionele bijdrage gewaarborgd zijn. Bij officiële overheidsinformatie moet elke schijn van partijdigheid worden geweerd.

Die principes moeten altijd aan de oppervlakte liggen. Daarbij moet ook het zorgvuldigheidsprincipe worden gehanteerd. Zo kan het niet dat de burgemeester bij elke publicatie over elke nieuwe zaak wordt geïnterviewd. Een zetelende burgemeester kan daar best niet in overdrijven. Het mag dus niet systematisch gebeuren.

Huwelijksvoltrekking door gemeenteraadssleden – Onderscheidingstekens

Vraag nr. 182 van 6 september 2007 van mevrouw Patricia Ceysens, Vlaams volksvertegenwoordiger, aan de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering³

Vragen

1. Is het niet aangewezen dat een gemeenteraads- of districtraadslid dat tijdelijk belast wordt met de taak van ambtenaar van de burgerlijke stand, om bijvoorbeeld een huwelijk in te zegenen, tekenen van hoogwaardigheid zou kunnen dragen?
2. Zijn er andere oplossingen?

³ Bulletin van Vragen en Antwoorden, Vlaams Parlement, Vragen en Antwoorden, nr. 1, oktober 2007, 1055.

Antwoord

Het dragen van de sjerp is een attribuut eigen aan het ambt. Bijgevolg mag een schepen, zelfs al neemt hij tijdelijk het ambt van burgemeester waar, de burgemeesterssjerp niet omgorden. Hetzelfde geldt voor een raadslid dat een verhinderde schepen vervangt. Artikel 78 van het besluit van de Vlaamse Regering van 19 januari 2007 houdende het statuut van lokale en provinciale mandataris stelt evenwel het dragen van een sjerp o.a. verplicht bij het voltrekken van een huwelijk. Vermits er geen specifieke sjerp of ander onderscheidingsteken wordt voorzien voor de raadsleden, wordt aanvaard dat een raadslid in zijn hoedanigheid van ambtenaar van de burgerlijke stand, bij het voltrekken van een huwelijk, de schepensjerp zou omgorden.

Gemeentelijke archieven – stand van zaken

Vraag nr. 71 van 6 juli 2007 van de heer Herman Schuermans, Vlaams volksvertegenwoordiger, aan de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel⁴.

Vragen

1. Hoeveel van de 308 Vlaamse gemeenten hebben een gemeentelijke archiefdienst?
2. Welke stappen onderneemt de minister om gemeenten aan te sporen een archiefdienst op te richten?
3. Worden al deze publiekrechtelijke archieven in een optimaal archiefklimaat bewaard? Hoe staat het met de brandveiligheid in de archieven? Welke richtlijnen krijgen de archieven hieromtrent?

Antwoorden

1. Er zijn geen precieze cijfers bekend over het aantal gemeentelijke archiefdiensten in Vlaanderen. Men is het wel eens over een minimumcijfer: 70 gemeenten hebben een volwaardige archiefdienst. In de Vlabidoc (Vlaamse Archief-, Bibliotheek- en Documentatiegids) zijn echter 135 archiefdiensten opgenomen. Er is geen standaard waaraan een archiefdienst moet voldoen om in de Vlabidoc opgenomen te worden. Tot op vandaag wordt het toezicht op de publiekrechtelijke archieven uitgeoefend door het Rijksarchief, op basis van de Archiefwet van 1955. De meeste archieven van de federale overheid en alle archieven van de provinciebesturen moeten in principe in een archiefbewaarplaats van het Rijksarchief worden ondergebracht. Het toezicht op de archiefvorming (goedkeuring van selectielijsten, overdrachtslijsten en vernietigingslijsten) en op de archieven van steden en gemeenten gebeurt nog steeds door het Rijksarchief op basis van dezelfde Archiefwet van 1955. Steden en gemeenten mogen echter

hun archieven zelf bewaren en ontsluiten, maar ze mogen hun archieven ook overbrengen naar de bewaarplaatsen van het Rijksarchief.

Om dus precies te weten hoeveel gemeenten een archiefdienst hebben, hoeveel archieven ontsloten zijn, wat het archiefklimaat is en of de brandveiligheid wordt bewaakt dient men zich te wenden tot de federale overheid en het Rijksarchief.

2. Archieven behoren tot ons cultureel erfgoed. Het is logisch dat de minister van Cultuur een beleid ontwikkelt voor de archieven die in Vlaanderen worden bewaard. Voor de privaatrechtelijke archieven is een eerste aanzet gegeven met het Archiefdecreet van 1985 en 2002. De publiekrechtelijke archieven zijn toen in de kou blijven staan. Het is namelijk niet evident om voor publiekrechtelijke archieven een consistent, eenduidig en omvattend beleid te voeren. De minister van Cultuur is daar niet alleen voor bevoegd. Gezien de Archiefwet draagt de federale overheid een belangrijke verantwoordelijkheid.

⁴Bulletin van Vragen en Antwoorden, Vlaams Parlement, Vragen en Antwoorden, nr. 1, oktober 2007, 647 e.v.

Anderzijds is de Vlaamse Gemeenschap, sinds de Lambermontakkoorden, bevoegd voor de organieke regeling van de provincies, de steden en gemeenten. Het provinciedecreet en het gemeentede- creet zijn hiervan het resultaat. De uit- voering van deze bevoegdheid behoort tot de bevoegdheid van de Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur. In artikel 57, 4, van het gemeentede- creet is het volgende opgenomen over het gemeentearchief: "Het college van burgemeester en schepenen is verant- woordelijk voor de zorg van het ge- meentearchief waaronder de titels". In artikel 89 staat: "De gemeentesecreta- ris organiseert de behandeling van de briefwisseling. Onverminderd artikel 57, §4, organiseert hij het beheer van het gemeentearchief waaronder de titels". In het gemeentede- creet, noch in het provinciedecreet is opgenomen hoe de archiefvorming moet gebeuren of hoe de archiefdienst georganiseerd moet of kan worden. De Archiefwet van 1955 blijft zo haar rol spelen.

Documenten worden in de eerste plaats bijgehouden omwille van hun juridisch- administratieve waarde. Vele docu- menten hebben ook een culturele of erfgoedwaarde. Daarom net behoren archieven ook tot ons cultureel erfgoed. Het is echter onmogelijk om het tijdstip aan te duiden waarop of criteria op te lijsten om te bepalen of en wanneer een erfgoedwaarde gaat spelen. Vaak blij- ven de verschillende betekenissen naast elkaar bestaan. Dit maakt het voeren van een consistent, eenduidig en om- vattend beleid noodzakelijk.

Gelukkig is er één constante in het archievenlandschap: de archivarissen zelf en hun beroepsvereniging de Vlaamse Vereniging voor Bibliotheek-, Archief- en Documentatiewezenen (VVBAD). De VVBAD heeft de opdracht gekregen om te onderzoeken hoe een Vlaams archiefdecreet er zou moeten uitzien. De VVBAD onderzoekt welke voorstel- len in het verleden zijn gedaan, hoe het

archiefbeeld van de Vlaamse overheid kan afgestemd worden op dat van de federale overheid en de werking van het Rijksarchief, wat noodzakelijk is om de wisselwerking tussen de administra- tief-juridische waarde en de erfgoed- waarde te garanderen; kortom hoe een eenduidig en consistent beleid kan en moet gevoerd worden voor de publiek- rechtelijke archieven. Begin volgend jaar wordt een rapport verwacht waarin de verschillende opties naar voor worden geschoven en aanbevelingen worden geformuleerd voor een Vlaams publiek- rechtelijk archiefbeleid.

Binnen de bevoegdheid van de Vlaam- se minister van Cultuur werd een plan op- gevat om in het kader van de wijziging van het Erfgoeddecreet ook aandacht te besteden aan de culturele archief- werking van publiekrechtelijke archie- ven. Ook publiekrechtelijke archiefinstel- lingen zullen, indien ze een kwaliteitsvolle erfgoedwerking uitbouwen, erkend kun- nen worden door de Vlaamse overheid. Deze kwaliteitsvolle erfgoedwerking sluit aan bij de plicht van steden en ge- meenten om hun archieven bij te hou- den. Hiermee hoopt men een stimulans te geven aan steden en gemeenten om een kwaliteitsvolle werking op te zetten en het archief een volwaardige plaats te geven in het cultuurbeleid en het cul- tureel erfgoedbeleid.

3. Aangezien slechts een klein deel van de gemeenten over een volwaardige archiefdienst beschikt, kan veronder- steld worden dat de kwaliteit van de ruimtes waarin de archieven worden gedeponereerd niet voldoen. De archie- ven van de stad Gent stellen het goed. Ook de archieven van bijvoorbeeld de stad Antwerpen zijn ondergebracht in een nieuw archief dat voldoet aan de nodige klimaatvereisten. Voor een echte concrete stand van za- ken betreffende de klimaattoestand en de brandveiligheid van de publiekrechtelijke archieven zijn de Vlaamse minister bevoegd voor binnenlands bestuur en het Rijksarchief bevoegd.

Vraag om uitleg van de heer Kris Van Dijk, Vlaams volksvertegenwoordiger, tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering over de afschaf- fing van de zogenaamde Elia-heffing⁵.

Vragen

1. Is het nog doorrekenen van de Elia- heffing aan de verbruikers onwettig of is de het besluit van de Vlaamse Re- gering over de vrijstelling hiervan ver- warrend?
2. Oefent de Vlaamse overheid, met name het Agentschap voor Binnen- lands Bestuur, geen toezicht uit op dit soort beslissingen van die intercom- munales, of is hier inderdaad sprake van een juridisch vacuüm?
3. Wat is de rol van de VREG (Vlaamse Reguleringsinstantie voor de Elektri- citeits- en Gasmarkt)? Zal dit aange- kaart worden?
4. Zal er in het kader van het toezicht op- getreden worden tegen de onwettig optredende intercommunales en zal de naleving van de Vlaamse besluit- vorming afgedwongen worden.

Antwoord

De Elia-bijdrage in het distributienetta- rief gaat wel degelijk om de recuperatie van het voorschot van de netbeheer- ders aan de gemeenten, en gaat het niet om een onwettige bijdrage.

De Elia-bijdrage die dus nu op de ener- giefactuur staat, recupereert alleen maar het voorschot dat de netbeheer- ders in 2004 hebben geprefinancierd. De Elia-heffing werd in mei 2004 inge- voerd, maar pas in juni 2005 werd een KB van kracht. De distributienetbeheer- ders schoten de elektriciteitsleveranciers daarmee, op last van de federale over- heid, een "overbruggingskrediet" voor, zodat de gemeenten hun geld toch tij- dig zouden krijgen.

⁵ Handelingen , Commissievergadering, Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Bestuurszaken, Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en De- creetsevaluatie, Vlaams Parlement, zitting 2007-2008, 11 maart 2008, C170-BIN13, 1 e.v.

De op 1 mei 2004 opgelegde Elia-heffing werd pas vanaf 1 juli 2005 effectief aan de leveranciers aangerekend. Bijgevolg waren de netbeheerders verplicht om acht maanden van 2004 en twee trimesters van 2005 vooruit te betalen.

Dat krediet vragen ze vandaag aan de elektriciteitsleveranciers terug, die het geld op hun beurt doorrekenen aan de consument. Voor de Vlaamse gemengde distributienetbeheerders gaat dit nog om 93 miljoen euro. De vanaf 1 juli 2005 effectief aan de leveranciers aangerekende Elia-heffing wordt in de omzet geboekt. De doorstorting ervan naar de Commissie voor Regulering van de Elektriciteit en het Gas (CREG) is in de andere bedrijfskosten terug te vinden. Met ingang van 1 januari 2008 is de Elia-heffing afgeschaft.

De beslissing van de Vlaamse Regering van 23 november 2007 is in dit opzicht niet verwarrend. De vrijstelling van de Vlaamse overheid slaat op de Elia-heffing die men vanaf 2008 had kunnen innen. De distributienetbeheerders mogen geen taks meer heffen op de gezinnen en de bedrijven, en de Vlaamse Regering wil de gemeenten hiervoor compenseren. De Vlaamse Regering heeft niets te maken met de afspraken die de federale overheid heeft gemaakt met de distributienetbeheerders over de modaliteiten waaronder het voorschot zou worden terugbetaald.

Als Vlaamse toezichthoudende overheid oefenen de regeringcommissaris en de minister van Binnenlands Bestuur enkel een algemeen toezicht uit over de tariefvoorstellen van de distributiebeheerder en op het einde een algemeen toezicht op de rekening. De Vlaamse Reguleringsinstantie voor de Elektriciteits- en Gasmarkt (VREG) speelt geen rol in de tariefvoorstellen van de distributienetbeheerder.

De federale instantie CREG is nog steeds wettelijk bevoegd om op basis van het tariefvoorstel van de distributiebeheer-

der een tarief vast te stellen, weliswaar beperkt door enkele uitspraken van het hof van beroep. Volgens de CREG zouden de gerechtelijke beslissingen de bevoegdheden van de regulator om onredelijke kosten te verwerpen volledig uithollen en zo zou er een juridisch vacuum ontstaan. Het hof van beroep te Brussel heeft deze bevoegdheid bevestigd, ook voor betwiste afschrijvingen. Maar het verwerpen van onredelijke kosten moet wel op objectief verantwoorde gegevens steunen, niet op veronderstellingen. En als een andere overheid, bijvoorbeeld de regionale overheid, kosten oplegt, dan kan de federale regulator die niet als onredelijk afwijzen.

In een ander arrest wordt gesteld dat bij de beoordeling achteraf van de resultaten van de netbeheerder het democratisch vastgestelde wettelijk kader gerespecteerd moet worden. Zoals u waarschijnlijk ook uit de pers vernomen hebt, wil federaal minister van Energie Magette nu een wetsvoorstel indienen om de bevoegdheden van de CREG uit te breiden en te versterken.

Vlaanderen heeft de Elia-heffing voor gezinnen en bedrijven per 1 januari 2008 afgeschaft. Die beslissing werd genomen op 19 juli 2007 en op 23 november 2007 nog eens bevestigd. Dit wil zeggen dat de gemeenten door de Vlaamse Regering gecompenseerd worden voor de gedeelde inkomsten. De gezinnen sparen op jaarbasis 20 euro uit, de middenstand - kappers, slaggers, bakkers - sparen tussen 100 en 200 euro uit en de industrie al gauw een paar duizend euro. Wat nu gebeurd is, valt onder de federale verantwoordelijkheid. De Vlaamse toezichthoudende overheid heeft geen impact op tarifieringen prijszetting van de energieprijzen. Dat is de verantwoordelijkheid van de CREG. De vragen moeten eigenlijk worden gesteld aan de federale minister van Energie.

Vraag om uitleg van mevrouw Else De Wachter, Vlaams volksvertegenwoordiger,

aan de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de laattijdige of niet afleveren van het visum van de gemeenteontvanger of financieel beheerder bij het aangaan van financiële verbintenissen in hoofde van de gemeentebesturen ⁶.

Vragen

1. Wat gebeurt er indien de gemeenteontvanger/financieel beheerder gewoon blijft stilzitten?
2. Welke concrete initiatieven zullen genomen worden zodat er een termijn wordt vastgelegd waarbinnen de ontvanger/financieel beheerder wordt verplicht om voor voorgenomen financiële verbintenissen zijn visum of desgevallend weigering van visum af te leveren?
3. Zijn de beslissingen van de gemeenteraad van de diverse gemeentebesturen rechtsgeldig indien de raad zelf een termijn bepaalt waarbinnen het visum of de weigering van een visum worden afgeleverd?
4. Is een lagere norm dan in principe in strijd met een hogere norm, het gemeentedecreet, hoewel het gemeentedecreet geen termijn oplegt?
5. Zal de administratie concrete initiatieven ontwikkelen om dit gevoelig punt op te lossen, eventueel binnen de werkgroep Binnenlands Bestuur?

Antwoorden

Het verlenen of weigeren van een visum door de financieel beheerder, naar aanleiding van een voorgenomen financiële verbintenis van een budgethouder, is in artikel 160, artikel 2, van het gemeentedecreet inderdaad niet aan een termijn gekoppeld. Het derde lid van deze paragraaf bepaalt echter wel dat de gemeenteraad zelf de nadere voorwaarden kan bepalen waarop de financieel beheerder zijn wettigheid- en regelmatigheidscontrole moet uitoefe-

⁶Handelingen, Vlaams Parlement, Commissievergadering, Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Bestuurszaken, Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Decreetevaluatie, zitting 2007-2008, 11 maart 2008, C170 - BIN13, 5.

nen. Het was ook de bedoeling van het gemeentedecreet om dit over te laten aan de lokale besturen.

De decreetgever heeft niet nader bepaald wat deze voorwaarden kunnen zijn, zodat de gemeenteraden die zelf kunnen invullen en specificeren. Dat past in het algemene uitgangspunt van het gemeentedecreet, namelijk een algemeen kader vastleggen waar de gemeenten zelf, in functie van de behoeften van het bestuur, nadere invulling aan kunnen geven. Het lijkt mij in dit verband logisch en aangewezen dat de gemeenteraad, met het oog op een vlotte en efficiënte werking van de gemeentelijke administratie, onder meer de termijn bepaalt waarbinnen de financieel beheerder moet beslissen over het al dan niet verlenen van zijn visum. Deze termijn zal wellicht niet altijd uniform zijn, maar kan verschillen naargelang de aard, de complexiteit en de omvang van de voorgenomen financiële verbintenis. Hij kan ook afhangen van het aantal te onderzoeken dossiers in het bestuur. Dit kan bijgevolg ook verschillen van gemeente tot gemeente. Een financieel beheerder die moet oordelen over een investering voor de bouw van een zwembad, zal daarvoor meer tijd nodig hebben dan voor een visum voor de aankoop van kantoormeubilair.

De gemeenteraad bepaalt deze wijze het best in nauw overleg met de financieel beheerder en de gemeentesecretaris. Het gemeentedecreet vertrekt immers vanuit een samenwerkingsmodel, zowel tussen de politiek en de administratie als tussen de financieel beheerder en de gemeentesecretaris. De problematiek van de controle van de wettigheid en de regelmatigheid van de voorgenomen verbintenissen zal ook zijn vertaling vinden in de processen die opgenomen zijn in het interne controlesysteem. Aangezien deze processen verschillen per bestuur, is het aangewezen dat elk bestuur dit individueel en op maat van de eigen organisatie kan bepalen.

Het lijkt dan ook allerminst aangewezen dat de decreetgever zelf de voorwaarden, waaronder ook de termijn, zou bepalen waarbinnen de financieel beheerder zijn wettigheid -en regelmatigheidcontrole moet uitoefenen in de verschillende gemeenten die immers eveneens onderling sterk verschillen. Het ligt dan ook niet in de bedoeling om hieromtrent verdere wetgevende initiatieven te nemen.

Het onderzoeken van de wettigheid en de regelmatigheid van een voorgenomen financiële verbintenis, dat moet leiden tot het verlenen of het weigeren van een visum, is een belangrijk onderdeel van het takenpakket van de financieel beheerder, of in geval van overruling, van het college van burgemeester en schepenen. De financieel beheerder kan zich bijgevolg niet aan zijn bij decreet bepaalde taak onttrekken door de afgesproken termijn te laten verstrijken. Indien hij moedwillig nalaat dit onderdeel van zijn taak te vervullen, dan maakt die vaststelling deel uit van zijn functioneringsevaluatie. Als een financieel beheerder voortdurend zou kiezen voor het conflict en de impasse, dan moet dit worden besproken en worden opgenomen in zijn evaluatie zodat er maatregelen kunnen worden genomen.

Een financieel beheerder kan niet zomaar zijn wil opleggen of zijn kleine oorlog voeren. Dat kan niet straffeloos gebeuren. Hij zal op zeker ogenblik met de gevolgen van zijn stilzitten worden geconfronteerd. Het bestuur moet de financieel beheerder uiteraard een correcte termijn geven om zijn opdrachten naar behoren te kunnen uitvoeren. In ultieme omstandigheden is het mogelijk tuchtmaatregelen te nemen. De ambtenaar kan de goede werking van het bestuur niet blokkeren.

Een bestuur met concrete vragen over dit onderwerp kan steeds bij mijn administratie terecht. De helpdesk biedt de gemeenten de nodige coaching en ondersteuning. De permanente werkgroep Financiën, waar vertegenwoordigers van de provinciale afdelingen van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur deel van uitmaken, zal deze problematiek nader onderzoeken.

De VVSG is op dit ogenblik geen voorstander van de opname van termijnen in het decreet. De VVSG vindt dat er moet opgelet worden. Vaak gaat het om een specifiek probleem in een of andere gemeente. Stringente bepalingen zouden alle gemeenten binden, inclusief de 307 Vlaamse gemeenten waar alles vlot verloopt. Dit is een toepassing van het principe van behoorlijk bestuur, wat niet overboord mag gegooid worden.

Tot slot

Het Agentschap voor Binnenlands Bestuur beschikt naast het tijdschrift BinnenBand over nog andere communicatiekanalen, waarlangs zij informatie naar de lokale en provinciale besturen verspreidt.

Website

www.vlaanderen.be/binnenland

Nieuw op de site:

- veelgestelde vragen en antwoorden over de nieuwe rechtspositieregeling voor het gemeente- en provinciepersoneel

Binnenl@nd

Binnenl@nd is de elektronische nieuwsbrief van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur. In deze nieuwsbrief is recente info over het binnenlands bestuur, het stedenbeleid en het inburgeringsbeleid in Vlaanderen opgenomen; beslissingen van de Vlaamse Regering, de minister, het Vlaams Parlement, het agentschap. De nieuwsbrief verschijnt zo vaak er nieuws te melden valt, hij heeft dus geen vaste periodiciteit.

Wenst u de nieuwsbrief ook te ontvangen, dan kunt u zich abonneren via onze website op volgend adres www.binnenland.vlaanderen.be/e-kranten.htm

Publicaties

Over belangrijke nieuwe ontwikkelingen of nieuwe regelgeving geeft het Agentschap voor Binnenlands Bestuur een publicatie uit. U kan alle publicaties bestellen via <http://publicaties.vlaanderen.be/ebl-web/do/start/publiek>. De publicaties van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur vindt u onder overheid→gemeenten en provincies of onder overheid→verkiezingen en inspraak. Voordestadsmonografieën zoekt u bij Vlaanderen→stadsontwikkeling.

U kunt sommige publicaties ook afladen via de knop publicaties, links onderaan de startpagina van de site.

Besturen en andere geïnteresseerden kunnen onze publicaties gratis bestellen tot zover de voorraad strekt. Voor particulieren geldt wel de beperking van maximum twee exemplaren van dezelfde publicatie per aanvrager.

Naast bestelling via elektronische weg (zie hoger), kan u de publicaties ook aanvragen:

- via email: martine.vanruyskensvelde@bz.vlaanderen.be
- telefonisch: 02/553.40.39
- of per fax: 02/553.43.01

Nieuwe publicatie

- Agentschap voor Binnenlands Bestuur: de Vlaamse administratie voor de lokale en provinciale besturen jaarbeeld 2007 van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur (verschijnt in mei)

